

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tiska« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredi in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Priloge na občne zbornice sindikalnih
podružnic

Letos boljše

Kmalu se bodo v delovnih organizacijah začeli občinski sindikalni podružnici. Zaključeni morajo biti do desetega decembra. Ekonomске in družbene spremembe pri nas po gospodarski reformi v lanskem letu in nedavnem IV. plenumu Zveze komunistov Jugoslavije zahtevajo prav gotovo temeljite in resne priprave nanje. Zato bi tokrat morali prekiniti s prakso, ko so vodilni uslužbenci podjetij ponekod delali medvedjo uslugo članom izvršnih odborov sindikalnih podružnic na ta način, da so občni zbori spremenili v navadno proizvodno konferenco. Neaktivnost in včasih tudi slab in nepravilen odnos vodstev izvršnih odborov do članstva, je izvršne odbore zapiral v ozek krog. Zato naj bi letošnji zbori bili tribuna samoupravljanja, medsebojnih odnosov in okrepitve vloge sindikalnih organizacij v delovnih kolektivih.

Prav tem vprašanju bi ob pripravi na občne zbornice morali posvetiti največ pozornosti. Ti naj bi zato bili tokrat vsebinsko in organizacijsko kvalitetnejši kot prejšnja leta; skratka bili bi naj tribune, kjer bi se člani lahko odprto pogovorili in na široko izmenjali svoja mnenja.

Priprave že tečejo v občinskih sindikalnih svetih, ki

bodo v kratkem sklicali posvete za člane izvršnih odborov in nato še seminar za predsednike in tajnike sindikalnih podružnic. Takšen je bil tudi delovni dogovor na zadnjem posvetu predsednikov občinskih sindikalnih svetov pretekli teden v Kranju.

A. Ž.

Seminar s sekretarji OO ZK

Ne vmešavati - ne pomeni ne delati

Nekatere osnovne organizacije ZK se v jeseniški občini niso sestale vse leto

Gozd Martuljk, 21. septembra: V domu »Franca Rozmana« je občinski komite ZK Jesenice organiziral enodnevni seminar za sekretarje osnovnih organizacij Zveze komunistov. Na seminarju so govorili o vlogi komunistov, osnovnih organizacij in sekretarjev pri izvajanju sklepov tretjega in četrtega plenuma CK ZKJ. Poudarek je bil na metodi dela osnovnih organizacij.

Na seminarju je bilo poudarjeno, da kritika samoupravnega mehanizma pri

nas, ni kritika proti sistemu, temveč je posledica zavesti delovnega človeka in njegove pravice do samoupravljanja. Nekatere osnovne organizacije še sedaj tavajo in nikakor ne najdejo svoje pravo mesto. Zato takšne organizacije pošiljajo svoje sklepe upravnemu odboru, sindikatu upravi podjetij, potem pa čakajo, da bodo »oni« izvršili te sklepe ne obvezujejo pa članstva, da se v teh institucijah bori za uveljavljanje sklepov osnovne organizacije.

Po evidenci občinskega komiteja 13 osnovnih organizacij letos sploh ni imelo sestanka, čeprav nekatere or-

ganizacije niso le poslale zapisnika. Neaktivnost so sekretarji teh organizacij opravičevali s tem, da je bilo spomladi na seminarju rečeno, naj se osnovne organizacije sestanejo po potrebi in ker »ni bilo nobene potrebe se nismo sestali«, so dejali. V statutu ZKJ je zapisano, da se osnovna organizacija sestaja po potrebi, toda to ne pomeni, da se v devetih mesecih ni potrebno komunistom sestati. Na seminarju je bilo izrečenih precej kritičnih pripomb na delo nekaterih prosvetnih delavcev, ki pri izvajanju učnega programa »pozabljajo« na idejno vsebino, snovi, ki jo razlagajo učencem.

Na vprašanje, ali je na Jesenicah čutili šovinizem, ker tod živi večje število delavcev iz drugih republik, je bil odgovor negativen. Posameznih primerov pa ne smemo posploševati.

JOZE VIDIC

Proglas

Na povabilo predsednika republike Josipa Broza-Tita bo v času od 26. 9. 1966 do 2. 10. 1966 na uradnem obisku v SFRJ predsednik Državnega sveta Nemške demokratične republike in prvi sekretar CK Enotne Socialistične partije Nemčije, tovariš Walter Ulbricht s soprogo in spremstvom.

Z bivanjem v Jugoslaviji Walter Ulbricht vrača obisk predsedniku SFRJ Josipu Brozu-Titu, ki je bil junija lani v Demokratični republiki Nemčiji, kjer je bil izredno toplo sprejet.

V času bivanja bo visoki gost v četrtek, 29. septembra, obiskal tudi Kranj. V popoldanskem času si bo ogledal obrate tovarne Iskra Kranj. Ob 17. uri pa bo na Trgu revolucije veliko zborovanje, na katerem bo govoril tovariš Ulbricht.

Prepričani smo, da bodo prebivalci Kranja in vsi delovni ljudje Gorenjske z veliko udeležbo potrdili priпадnost socializmu in ohraniti miru.

K udeležbi vabita občinska skupščina in občinski odbor SZDL Kranj.

Zakaj nizki osebni dohodki

v nekaterih podjetjih v radovljiški občini

Radovljica, 27. septembra

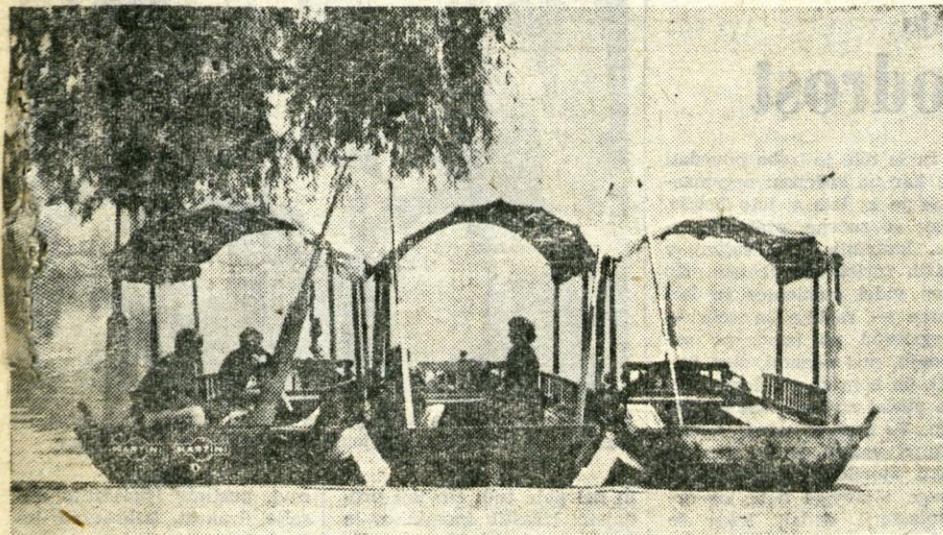
Na razširjenem zasedanju občinskega sindikalnega sveta, ki je bilo danes v Radovljici, so govorili o nekaterih organizacijsko-kadrovskih vprašanjih občinskega sindikalnega sveta, o organizaciji seminarjev za občne zbornice sindikalnih podružnic in o razpisu občnih zborov, analizirali so delo samoupravnih organov v delovnih organizacijah in probleme nizkih

osebnih dohodkov v nekaterih delovnih organizacijah v občini. Zlasti nizki osebni dohodki so pereč problem; v juliju so bili npr. povprečni osebni dohodki v občini 81 tisoč 746 din, življenjski stroški štiričlanske družine z enim zaposlenim pa so bili v juniju 97.370 din. Ker je ob takih gibanjih standard delovnih ljudi še naprej v nevarnosti so se na zasedanju pogovarjali o vzrokih za tako stanje in o ukrepih, ki bi bili potrebni, da bi osebni dohodi hitreje porasli. Več zasedanja bomo še poročali.

— a

Medicina dela v gozdarstvu

V dneh od 29. septembra do 1. oktobra bo v prostorih Festivalne dvorane na Bledu posvetovanje o zdravstveni problematiki delavcev v gozdarstvu. Posvetovanje prireja Sekcija za medicino dela Slovenskega zdravniškega društva in Zbora liječnika Hrvatske ter Zveza inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije SR Slovenije in Hrvatske. Gostitelj posvetovanja je Gozdno gospodarstvo Bled. Na posvetovanju bodo s 25 referati in konferenci sodelovali zdravstveni in gozdarski strokovnjaki s področja zdravstvene zaštite delavcev v gozdarstvu.

BLED NA PRAGU JESENI — Čeprav turisti počasi odhajajo, bo Bled v teh dneh, ko ga bodo začele prepredati jesenske megle in ko se bo drevje ovilo v otožne pisane jesenske barve, lep, morda še lepši kot poleti. Čolnarji z značilnimi starimi čolni imajo vse manj dela. Trinajst je na Bledu takih čolnov; dva sta v zadnjem času v privatnih rokah, enajst pa jih je last komunalnega podjetja, ki jih da v zakup čolnarjem. Čolnarji so povedali, da v sezoni vsak tudi trikrat ali štirikrat na dan pelje turiste na Otoč in nazaj; v eno smer vozijo 20 do 25 minut. Na sliki: barke (tako jih imenujejo) v pristanišču pod hotelom Jelovica — Foto Triler

Sveže
sladkovodne ribe
v prodajalni
Žvita
pri nebotičniku

Mladina v Trziču

Reorganizacija OK ZMS

Na letni konferenci bodo razpravljali o vključevanju mladine v specializirane organizacije

Na občinskem komiteju Zveze mladine v Trziču pripravljajo v teh dneh razširjeni plenum, na katerem bodo razpravljali o kadrovskih vprašanjih, vključevanju mladine v specializirane organizacije, deprofesionalizaciji in drugem. Plenum bo dejansko priprava na občinsko letno konferenco, ki bo predvidoma v mesecu novembru.

Delovni program občinskega komiteja je bil v letošnjem letu dokaj pester. Tako so že na spomladanskem plenumu razpravljali o delikventni mladini in sklenili, da je to mladino v prihodnje treba na najrazličnejše načine čim bolj zaposliti.

Ob pripravah na konferenco trenutno končujejo analizo o mladinskih kadrih v občini in razpravljajo o reorganizaciji občinskega komiteja. V prihodnjem letu naj bi bilo v novem komiteju 37 članov plenuma, 11 članov sekretariata in 7 članov predsedstva. Nameravajo, da v prihodnjem letu ne bi imeli na komiteju nobenega zaposlenega, in bi to operativno

vlogo prevzelo predsedstvo, v katerem bi bili strokovnjaki z različnih področij. Takšen je trenutno osnutek, o katerem bodo razpravljali na plenumu v oktobru, dokončen sklep o tem pa bodo sprejeli na letni konferenci. A. Zalar

Vedno več obiskovalcev v Begunjah

Pred kratkim je minilo 36 let, odkar so v Bazovici pri Trstu fašisti ustrelili štiri rodoljube: Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča.

Na ta dogodek sem se spomnil zato, ker sem v nedeljo gledal turiste iz Bazovice — bilo jih je dva av-

Na pobudo občinskega ZVB NOV Radovljica, so se v soboto na Vodiški planini zbrali predstavniki vseh občinskih ZVB NOV Gorenjske, med njimi tudi predstavniki iz Kamnika in Domžal.

Razpravljali so o proslavi 25-letnice dražgoške bitke. Borci — udeleženci sestanka — so poudarili pomen proslave in sklenili, da se nujno in brez odlašanja začne akcija za postavitve spomenika v Dražgošah. Spomenik naj bi bil posvečen herojski borbi prvih partizanov, ki so v

januarju 1942, leta tri dni zdrževali sovražnika pred vajo in porazili specialne nemške vojaške enote. Pomen dražgoške bitke presega meje Gorenjske. Udeleženci sestanka so bili mnenja, naj bi akcijo vodila občinska ZVB NOV Škofja Loka, pomagala pa bi vsa združenja Gorenjske in Ljubljane. Na sestanku so izbrali iniciativni odbor, ki bo vodil ter organiziral akcijo. Za predsednika tega odbora je bil izbran narodni heroj Tonček Dežman, udeleženec dražgo-

ške bitke, za podpredsednika pa tovariš Ceferin, predsednik ZVB NOV Škofja Loka. V odbor bodo kooptirani člani ZB iz vseh gorenjskih občin, vključno Ljubljana-Siška.

O idejnem projektu spomenika niso govorili, v t. namen pa so v odbor predlagali Ive Subica, slikarja in borca iz Dražgoš, Toneta Svetina in Ivana Jana.

Za začetek akcije naj bo drugo leto vse gorenjske občine zagotovile iniciativnemu odboru milijon starih denar. Za denar bi se obrnili tudi na vse ljubljanske občine. Glede na velik pomen akcije, so udeleženci sestanka izrazili željo, naj bi Franc Leskošek — Luka postal predsednik iniciativnega odbora za postavitve spomenika v Dražgošah. J. Vidic

Prijetne počitnice v Premanturi

Počitniška zveza iz Kranja ima že nekaj let svoj tabor v Premanturi pri Puči. Od tamkajšnjih privatnih lastnikov je kupila nekaj zemljišča in na njem postavila lesene objekte za kuhinjo, skladišča in druge potrebne prostore. Mladina, ki prihaja v tabor z vse Gorenjske, je najprej očistila teren za postavitev šotorov in uredila stezice tako, da je sčasoma postalo prav prijetno. Vsako leto prideta v tabor dve skupini mladincev — delovni

brigadi, ki imata dovolj dela. Tako so doslej uredili vodovod, igrišče za roket, nogomet in tenis. Postavljeni so že tudi prvi zidovi velikega objekta, v katerem bo kuhinja, skladišča, garaže in jedilnica s teraso. Računajo, da bo stavba še letos pod streho. Prav tako so proti koncu letošnje zadnje izmene položili tudi električni kabel in upajo, da bo že drugo leto v taboru posvetila luč.

M. T.

tobusa — ki so obiskali begunske zapore, oz. muzej in grobove na vrtu nekdanje graščine in grobove talcev v Dragi. Bazoviške žrtve so nas že veliko let pred vojno opozorile na nevarnost fašizma. Človek bi dejal, da toliko let po vojni lahko malo manj govorimo in pišemo o teh žrtvah. Toda pomisliti moramo, da nas žrtve in mučenja, kakršna so bila v begunjskih zaporih ne spominjajo samo na preteklost, temveč nas tudi opozarjajo na boj proti vsem poskusom ožvljanja fašizma v vseh njegovih oblikah.

V letih 1962, 1963, 1964 je bilo povprečno letno 33.500 obiskovalcev v muzeju v Begunjah. Lani je število obiskovalcev naraslo na 42.656, letos pa jih je v osmih mesecih bilo že preko 33.000. To pomeni, da število obiskovalcev iz leta v leto raste in

da se naši ljudje globoko zavedajo, da je bilo za svobodno rast naše domovine potrebno preliti veliko krvi in pretrpeti dosti gorja. J. Vidic

Bohinjski planšar s krošnjo, na katero naloži »basengo« — vse, kar potrebuje za življenje na planini — Foto Triler

Kravji bal — praznik v Bohinju

Ukčeva ljudska modrost

»Včasih je bil sirar kaznovan, če bi bil pri izdelavi sira odvzel maslo, sedaj pa je kaznovan, če ga dovolj ne vzame.« — »Turistični delavci so najbolj sorodni s planšarji; oboji radi molzejo, samo vsak na svoj način.« — Originalna reklama za mleko in mlečne izdelke

Sončno jesensko vreme, mirna gladina jezera in slike hrbov v njej, kolone avtomobilov in množica ljudi, krave, majerji in majerice v narodnih nošah — taka je bila zadnja nedelja v Bohinju. Tradicionalni Kravji bal, nekdanji praznik bohinjskih kmetov — pastirjev, se je spremenil v množično turistično prireditev, v praznik tisočev motoriziranih Slovencev, ki vsako jesen sončno nedeljo v septembru preživijo v Ukancu. Kravji bal je postal pojem za lepo preživeti dan v čudovitem Bohinju, ki je na pragu jeseni še lepši. Kravji bal je postal množična turistična prireditev pod Pršivcem in Voglom, ki ne potrebuje več reklame. Nekdanji jesenski pastirski praznik, ko so kmetje praznovali uspešen povratek živine s planin, je postal tradicionalna prireditev z ustaljenim programom, ki sicer ne pokaže in ne pove obiskovalcem nič več novega, ki pa iz leta v leto privablja več ljudi.

In še tole je treba povedati: že kar na začetku: organizacija je iz leta v leto boljša, cene so znosne, prav nič take, kakršnih smo vajeni v naših turističnih centrih. Ko sem videl steklenice in kozarce — razbite in cele — vsepovsod po travi, po grmovju, pod nogami, sem mislil, da bom za steklenico piva plačal najmanj 250 ali 300 din. Pa sem se uštel; le 200 din. K vsemu, kar vpliva na tako številni obisk bohinjskega Kravjega bala, so organizatorji dodali letos še nekaj novosti: posebne razglednice, žrebanje vstopnic itd. Nagrade — vsaj glavne — pa so bile tipično bohinjske: telica, hleb sira...

Kaže, da so svojevrsna privlačnost in že kar sestav-

ni del bala tudi številni prodajalci kičastih spominkov in razne napol cirkuške igre. To »vleče« ljudje radi zapravljajo denar, radi imajo cene stvari živopisanih barv, radi napeto pričakovanje v igri. »Vsaka zadene...«. Če je tako, če boljšega ne zmoremo (razen bohinjskih zvon-

cev), pustimo ljudem to veselje dvakrat, trikrat na leto, kaj bi z moledovanjem o estetskem okusu, ko ne za- leže ne lepa in ne grda beseda...

Kravjega bala ne bi bilo brez Ukeja iz Studorja. Kmet, planšar in ljudski pesnik ter humorist je vedno nasmejan

Gospodarske novice

PREVEČ POHIŠTVA

Tovarne pohištva zmanjšujejo proizvodnjo. Zadnjih nekaj mesecev je proizvodnja padla za približno 4%, v primerjavi z istim obdobjem lani. Kljub temu pa se proizvajalci še vedno dušijo v velikih zalogah, ki so nekajkrat večje kot lani. Letos so proizvajalci pohištva v osmih mesecih prodali na domačem trgu 2.000 spalnic in okrog 210 tisoč kosov raznega drugega pohištva manj kot lani.

VEC PSENICE

Po predvidevanjih sveta za kmetijstvo in prehrambeno industrijo zvezne gospodarske zbornice, bomo letos posejali s pšenico približno 2 milijona hektarov zemljišč, torej nekako 200.000 hektarov več kot lani. Ker se je hkrati povečala tudi poraba umetnih gnojil, pričakujejo tudi prihodnje leto ugodno žetev, ne glede na vreme, razen, seveda, če ne bo kakšnih elementarnih nezdod.

CENE RASTEJO

Cene gradbenih del še vedno rastejo. Julija letos so bile za celih 35% višje kot lani v tem mesecu. Na tak način skušajo menda gradbena podjetja nadoknaditi zmanjšanje obsega poslovanja.

Živahen izletniški turizem na Bledu Iz Avstrije na Bled

Čeprav letošnje vreme ni bilo najboljšje, je bilo na Bledu vse poletje zelo živahno. Razen stalnih gostov, ki so na Bledu prenočevali, pa je bil letos, po odpravi vizumov z Avstrijo, zelo živahen tudi tuji izletniški turizem. Približno 60 potovalnih uradov in zasebnih avtoprevoznikov je vse poletje enkrat, dvakrat ali trikrat tedensko ali pa vsak dan vozilo turiste s Koroške na Bled; v tej številki niso upoštevani takšji, ampak le avtobusi in kombiji.

Za Bled je ta izletniški turizem zelo pomemben iz dveh razlogov: prvič, ker ti turisti precej potrošijo za prehrano, spominke in vstopnine, ne obremenjujejo pa prenočitvenih kapacitet, in drugič, ker so to potencialni gostje Bleda v prihodnjih letih. Ljudje, ki so s temi izleti prihajali na Bled, so namreč v glavnem tuji turisti v Avstriji oz. največ na Koroškem, ki Bleda in Jugoslavije nasploh doslej še niso spoznali; predvidevamo lahko, da jih bo v prihodnjih letih precej prišlo na dopust preko Avstrije na Bled in v druge naše kraje.

- Vpliv izletniškega turizma s Koroške se pozna tudi v deviznem prilivu.
- Na področju radovljiške občine je bilo do konca julija letos zamenjano za približno 204% več tujih deviznih sredstev kot v enakem času lani. Del tega ga porasta gre seveda na račun spremenjenega deviznega kurza iz lanskega leta, del na račun porasta tujih turistov na Bledu v letošnjem letu, precej pa

- je k temu nedvomno prispeval prav živahen izletniški turizem.

— at

Predavanje Vinka Hafnerja v Kranju

Danes, v sredo, 28. septembra popoldne ob 17. uri bo v prostorih Kluba gospodarstvenikov v Kranju, Prešernova 11/I, predaval namestnik zveznega sekretarja za industrijo in trgovino Vinko Hafner, in sicer o gospodarskih gibanjih v Jugoslaviji v letu 1966 in o ekonomskih razvojnih možnostih v letu 1967. Ker bo predavanje zelo zanimivo, zlasti glede možnosti ekonomskega razvoja v prihodnjem obdobju, vabi Klub gospodarstvenikov na predavanje gospodarstvenike z vse Gorenjske.

— t

Kranj je že dlje ves prekopan; kranjske ulice so prava prepreka za avtomobiliste in pešce. Najhuje je na Malstrovem trgu, v zadnjih dneh pa so začeli prekopavati tudi cesto JLA od odcepa ceste Staneta Zagarja proti nebotičniku. Tu bodo položili cevi za kanalizacijo za nebotičnik in stanovanjske bloke v bližini — Foto F. Perdan

Urbanistični program Tržiča

Pred kratkim je skupščina občine Tržič na svoji seji dokončno potrdila urbanistični program za razvoj mesta, ki je izdelan po smernicah urbanističnega instituta SRS. Potrjeni so tudi načrti komunalnih naprav in predračunski elaborat za celotno urbanizirano področje mesta v razdobju od 1962. do 1992. leta.

Po urbanističnem načrtu bo mesto organizirano v tri soseske: Tržič-mesto, Bistrica in Pristavsko polje. Centra v soseski Tržič in Bistrica bosta imela poleg običajne funkcije centra še vlogo centra mesta. Prostor za industrijo

je predviden v že obstoječem prostoru industrijske cone v koritu med Tržičem in Bistrico, določen pa je tudi nov prostor med Bistrico in Pristavskim poljem. Med obema coningoma za industrijo je predviden prostor za cestno povezavo med centri soseske in površine za centralne športno-rekreacijske naprave in že obstoječe letno kopališče.

Stroški za ureditev komunalnih naprav na mestnem področju bodo po predvidenih izračunih znašali 87.305.341 novih dinarjev ali 6.689 na enega prebivalca.

M. O.

in vedno na tekočem z vsem, kar se v Bohinju dogaja. Njegovi vsakoletni »komentarji« na Kravjem balu so skoraj edino, kar je vsako leto novo, drugače, čemur se pridruže iz leta v leto iz srca in mejejo in potem modrujejo: »Ja, Ukčov Franc pa zna, in nič se ne boji, po pravici pove!«

Ukc, predstavnik bohinjskih majerjev in majeric, pozdravi obiskovalce vsako leto in se jim zahvali za obisk, potem pa pove, kaj je novega: »Tudi letos nekoliko poglejimo, kaj nam, planšarjem, ni prav, kaj nas tare in kako mi gledamo na dogodek okrog nas!« Tako je začel letos s počasnim, trdim bohinjskim glasom in potem nadaljeval: »Slišijo se glasovi, zakaj ni bohinjski sir več tako dober kot včasih in zakaj ne gre tako hitro v promet. Na to bi jaz samokritično odgovoril: mleko je ravno tako kot včasih,

kotli in toplomeri so še tudi iz tistih časov, razlika je le v tem, da je bil včasih sirar kaznovan, če bi bil pri izdelavi sira odvezal maslo, sedaj pa je kaznovan, če ga dovolj ne vzame. Sir gre rad doli, če je masten, če pa ni, zastaja ne samo v grlu, ampak tudi na trgu. Malenkostna sprememba, pa bo v redu.«

Potem je govoril o gozdovih in povedal: »Veliko razburjenje povzroča novost v gospodarjenju z gozdovi. Že z razpustom agrarnih skupnosti, tako imenovanih srenj, ki so bile najstarejše skupnosti na našem področju, smo vaščani — planšarji izgubili vso neodvisnost po naših planinah. Zakon o gospodarjenju z gozdovi je ponovno klopota za planinskega kmeta — planšarja. Njemu se gospodarjenje z osnovnimi sredstvi, na katerih mora nujno opravljati in delati, to so planine in gozdovi, od-

vzema, daje se pa to gospodarjenje iz teh dohodkov dobro plačanim administracijam. To ni prav. Čudno se vaščanom in planšarjem zdi to, da ne morejo biti združeni v kakšni svoji poklicni skupnosti, recimo srenji ali kaj podobnega, ko je združevanje državljanov dovoljeno, le za kmeta — planšarja, kot kaže, ni. Če bo šlo tako naprej, se planšarjem obeta slaba prihodnost. Povsod dobivamo le vlogo kooperanta brez vsake starostne preskrbe. Poslušajmo, kako planšarji presojojo gozdarsko zadevo:

Pojavljajo se zopet table, ki nam groze kot bridke sablje; / na njih pa piše: krave stran, / če ne boš, planšar, kaznovan. // Mogočno gozdno gospodarstvo, / sprejelo planšarje bo v varstvo; / skrbi pa planšarje — vaščane, / da jih bo imelo za tlačane. // Dokler bo sečnja in spravilo, / s planšarji se bo

govorilo; / ko pa obračun začnemo, / s kooperacijo sejenja. // Prodaja mora skozi njih roke, / ker se smatrajo od stroke; / planšar pa tega ne osvaja, / ker to prisilna je oddaja.«

Ukc je potem govoril o turizmu in povedal, da so »turistični delavci najbolj sorodni s planšarji; oboji radi molzejo, samo vsak na svoj način.« V verzih je komentiral tudi TT-jevo akcijo o sto planinkah na Triglavu: »Triglav, naš ožak, je večer; / še nikdar ni bil tako srečen, / ko na TT-jevo vabilo, / sto planink ga je pohodilo.« Za konec svojega govora pa je — kot reklamo za bohinjsko mleko in sir — povedal še tole hudomušno pesmico:

»Imejte v shrambi sir in mleko, / to nadomešča apoteke. // Ze predniki v starem veku, / so iskali moč in zdravje v mleku. // Ce želite zdravje vam nagaja, / da preddko proizvaža, / suhe hru-

ške in pa sir, / spravjo spet v ta pravi tir. // Ce vam revma trga ude, / fest napijte se matude, / postali boste korenjak / in skakali kot srnjak. // Ce žena vas ne mara več, / je dobro nmal v senco leč, / na dan popiti pisker mleka, / naprej pa vse samo poteka. // Cez en mesec take kure, / že delate lahko nadure. // Žena vam bo spet hvaležna, / nič več vam ne bo nadležna. // Žena se zelo začudi, / kaj ji mož že lahko nudi; / hvali mleko in izdelke, / da so boljši kot buteljke. // Kako lepo se tole sliši, / da je spet zastopnost v hiši; / vsa zasluga je pa od mleka, / če vam še en ta mal zaveka. // Drugo leto pripeljite, / na naš bal rezerve skrite; / kot vsi naj tud ta mladi rod, / rad na kravje bale hođi.« (Pojasnilo: matuda je tisto, kar pri izdelavi masla ostane od smetane.)

A. Triller

Obisk v plesni in baletni šoli v Kranju

Za pestrejšše družabno življenje

Letošnje novosti: plesna šola za pionirje, rekreacijska ritmika za žene, sobotna šola modernih plesov

Plesna in baletna šola v Kranju, ki ima svoje prostore v Delavskem domu, vstopa z novo sezono že v šesto leto svojega dela — svojih prizadevanj pri seznanjanju mladine z osnovnimi pravili družabnega obnašanja, pri obvladovanju družabnih iger in plesov. Znova bo oživel vrvež po dvorinah Delavskega doma, znova bo vsako popoldne od ponedeljka do nedelje slišati zvoke moderne ali klasične glasbe in vmes štetje takta strokovnih učiteljev. Mnogo mladih ljudi je že šlo skozi te dvorane, mnogi se radi vračajo, ker jih vežejo spomini na lepo preživete večere, nekateri pa so se kot ljubitelji celo posvetili plesni umetnosti.

Šola je imela do letos štiri osnovna področja, in sicer: plesne tečaje, baletno šolo, plesno-športni klub in nedeljske mladinske plesne. V lanskem letu so imeli 20 plesnih tečajev (12 začetnih in 8 nadaljevalnih), od teh dva tečaja v plesno-športnem klubu. Vseh tečajev se je udeležilo povprečno po 40 mladincev, torej je šlo skozi tečaje več kot 1000 mladincev (in toliko ali več mladink, ki pa so imele prost vstop). Po strukturi obiskovalcev je bilo 60% delavcev, sledijo dijaki in študentje, potem pa uslužbenci. Razen iz Kranja in bližnjih vasi so bili tečajniki tudi iz Radovljice, Skofje Loke, Podnarta itd.

Baletna šola je imela lani 63 gojencev (pionirk in mladink). Dvakrat so nastopili skupno z glasbeno šolo na javnih prireditvah, sodelovali pa so tudi s Prešernovim gledališčem ob novem letu in pri urah pravljic. Šola, ki z uspehom deluje že od leta 1954, ima tudi poseben oddelček za otroke, ki še ne obiskujejo šole.

Plesno-športni klub deluje tri leta in ima skozi približno enako število ljubiteljev športnih plesov (okrog 20). Stalnih je 6 parov, od katerih so nekateri z uspehom nastopali že na raznih republiških, zveznih ali celo mednarodnih plesnih turnirjih.

Razen teh že vpeljanih dejavnosti in nedeljskih mladinskih plesov je šola z letošnjo sezono uvedla tri novosti, in sicer: plesno šolo za pionirje, rekreacijsko ritmiko za žene in sobotno šolo modernih plesov.

Plesne šole za najmlajše imajo že povsod v razvitejših državah po svetu, pri nas smo s tem šole na začetku poti. S to novostjo želijo doseči, da bi otroci koristno uporabljali prosti čas z lepim razvedrilom, da bi se postopoma, pod strokovnim vodstvom, spoznali z osnovami družabnih plesov in iger, da bi že v rani mladosti pridobili smisel za vsklajeno gibanje in estetsko držo telesa in da bi iz teh vrst izšli pravi ljubitelji plesne umetnosti, ki bodo pomenili stalen rezervoar za kadrovanje v plesno — športni klub.

Z uvedbo rekreacijske ritmike za žene želi šola urediti

spremljavi, vmes pa bi imele žene razgovore o svojih problemih, ki bi jih lahko spremljale z diapozitivi ali ozkimi filmi. Šola je za to dejavnost rezervirala pozimi ogrevano dvorano v Delavskem domu vsak ponedeljek od 19. ure naprej; kdaj bodo začeli, pa je odvisno od prijav.

In še zadnja novost: sobotni večeri modernih plesov. Tu se bo vsak lahko učil tako imenovanih modnih plesov, ki se ob starejših standardnih plesih pojavljajo iz leta v leto in ki se hitro pozabijo, hitro jih nadomestijo nove »modne muhe«.

Ob precejšnjem mrtvilu v Kranju, nad katerim se zlasti mladina pogosto pri- tožuje, pomeni dejavnost plesne in baletne šole pomembno pozitivno in uspešno prizadevanje za pestrejšše družabno življenje. — at

ničiti večkrat izražene želje žena po takem udejstvovanju še posebno zato, ker nimajo vse veselje s telovadbo. Večeri bodo novost pri nas in še nimajo izoblikovanega dokončnega programa. Ta naj bi obsegal izvajanje vseh gibov in kretanj rok, nog in celega telesa ob glasbeni

Plenum o kulturno-prosvetni dejavnosti in turizmu

Za mesec oktober pripravljala občinski odbor SZDL v Radovljici plenum, na katerem bodo govorili o kulturno-prosvetni dejavnosti v občini s posebnim poudarkom na turizmu. Dosedanje izkušnje so jih namreč marsikaj naučile. Zavedajo se,

da je treba delo najrazličnejših kulturno-prosvetnih institucij bolj povezati s turizmom, da je treba v seznanjenosti turistov zanimivosti vključiti nove objekte kulturno-zgodovinskega značaja, da je nasploh treba nuditi turistom — domačim in tu-

Pomoč gledališkim amaterjem

Z razširjenega posvetovanja gledaliških režiserjev in predstavnikov občinskih svetov Zveze kulturno-prosvetnih organizacij za Gorenjsko

Odbor za gledališko dejavnost pri republiški Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij je so sodelovanjem občinskega sveta ZKPO občine Kranj organiziral v torek (20. septembra) posvetovanje režiserjev za vso Gorenjsko. Posvetovanja so se udeležili številni predstavniki gledaliških amaterskih druženj. V sredo pa je isti odbor organiziral posvetovanje predstavnikov občinskih svetov ZKPO vseh gorenjskih občin. Namen obeh posvetovanj je bila pozitivna gledališka amaterske dejavnosti na področju celotne Gorenjske, pomoč amaterskim gledališkim skupinam pri njihovem delu, usmeritev njihovega repertoarja, pri-

prave strokovnih posvetovanj itd.

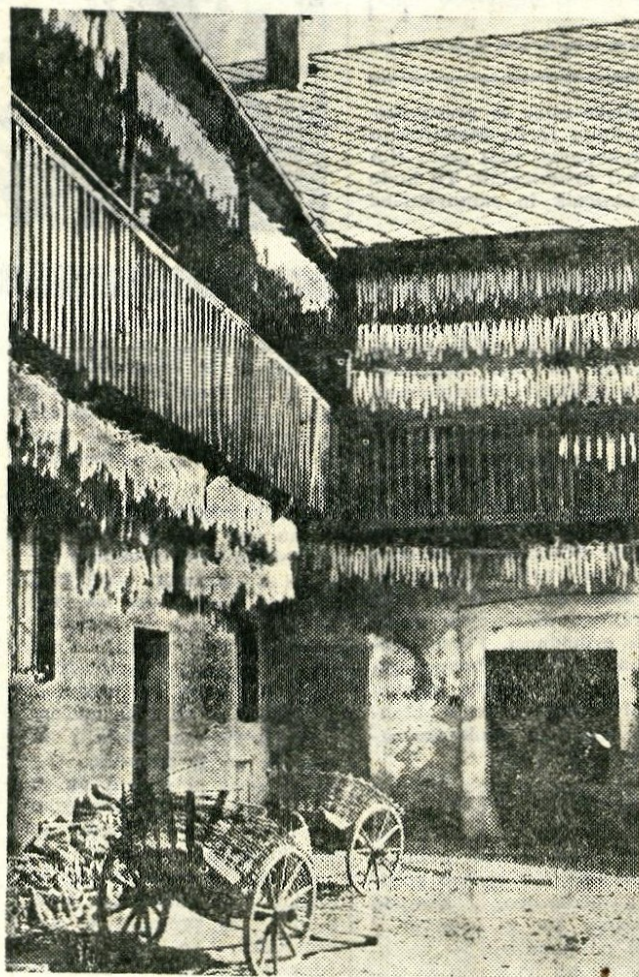
Tema razprave v torek je bilo predvsem usmerjanje in proučevanje repertoarnih načrtov v novi gledališki sezoni. V ta namen je pripravil Prosvetni servis v Ljubljani repertoarni svetovalec, ki je bil predložen vsem sodelujočim. V njem je zajetih 260 dramskih del, tako da je izbira resnično velika.

Vse sodelujoče so predstavniki odbora za gledališko dejavnost pri ZKPO SRS tudi seznanili, da bodo v prihodnje prirejali repertoarne posvete z režiserji, da bodo na željo amaterjev obiskovali njihove predstave ter z njimi sodelovali ter da bodo zopet organizirali režiserske seminarje, ker se je izkazalo, da je potreba po njih zelo velika ter da je bil eden izmed vzrokov za domnevno krizo gledališkega amaterizma tudi v tem, da teh seminarjev v zadnjih letih ni bilo.

Na posvetovanju predstavnikov občinskih svetov ZKPO celotne Gorenjske so razpravljali o predlogu tipskega programa komisij za gledališko dejavnost pri občinskih svetih ZKPO Slovenije. Po tem predlogu naj bi občinske gledališke komisije delovale, ga prilagodile svojim razmeram in tako zopet prevzele vodilno vlogo pri usmerjanju gledališke dejavnosti v svoji občini. Obenem so predstavniki občinskih svetov izrazili tudi željo, da bi bila v prihodnjem letu medobčinska revija za celotno Gorenjsko. Žal se je izkazalo, da bi bili z organizacijo takšne revije izredno veliki problemi, ki so v pretežni meri predvsem finančnega značaja. Spraje

V Ljubljani mednarodni kongres za mladinsko književnost

Danes, 28. septembra, se bo v Ljubljani, v prostorih Magistrata, začel 10. kongres Mednarodne zveze za mladinsko književnost (International Board on Books for Young People), ki je sestavni del mednarodne organizacije UNESCO. Kongres bo obravnaval vrsto vprašanj, ki so pomembna za pospeševanje kvalitete mladinske književnosti, ob njegovem zaključku v soboto, 1. oktobra, pa bodo podelili sloveče Andersenove nagrade. Organizacijo 10. kongresa, ki bo tokrat prvič v socialistični državi, je prevzela ljubljanska zložba Mladinska knjiga.

GORENJSKI JESENSKI MOTIV — Sušenje koruze v Poljanski dolini — Foto Perdan

jim — več s področja kulture in prosvete, ker te stvari zlasti tujce zelo zanimajo, saj v času, ki ga preživljajo pri nas, želijo čimbolj spoznati našo deželo in življenje ljudi v preteklosti in danes.

Na plenumu bodo govorili največ o kulturni dejavnosti v času poletne in zimske turistične sezone v večjih turističnih središčih. Amaterske folklorne skupine so sicer zelo aktivne in pridno delajo, vendar — tako pravijo na občinskem odboru SZDL — to ne sme uspavati turističnih delavcev. Treba bo razmišljati o predlogu, naj bi organizirali eno ali dve kvalitetnejši folklorni skupini. Potrebno bo tudi razvijati dejavnost turističnih druženj, da v času sezone angažirajo različne ansamble narodne in zabavne glasbe. Posebno občutljivo je vprašanje kulturne dejavnosti v poletni sezoni v Festivalni dvorani na Bledu, ki je namenjena kulturnim manifestacijam. Prireditve bo treba v prihodnje organizirati na solidnejši ravni, odnose pa tako urediti, da bodo umetniki želeli razstavljati. Za nekvadratne prireditve (nastopov raznih škripačev npr.) poleti ne bi smelo biti prostora na Bledu.

Spregovoriti bo treba tudi o nekaterih investicijah v kulturne objekte, ki imajo turistični pomen. Blejski otok z evropsko pomembnimi staroslovanskimi in še starejšimi najdbami bo postal izredna turistična privlačnost, le urediti ga bo še treba. Razmišljajo tudi o knjižnici s knjigami v tujih jezikih in o čitalnicah za inozemske goste.

Te dni po svetu

V ponedeljek popoldan je prispel na povabilo predsednika Jugoslavije Josipa Broza Tita v Beograd predsednik demokratske republike Walter Ulbricht. Na obisku pri nas bo ostal do 2. oktobra. Med bivanjem si bo ogledal Zagreb, Ljubljano, Kranj in Brione.

V ponedeljek sta se v Belorusiji sestala ameriški predsednik Lyndon Johnson in zahodnonemški kancler Ludwig Erhard. Poglavitna tema razgovorov je prizadevanje ZR Nemčije, da bi bila kakorkoli bolj udeležena pri atomski oborožitvi in da bi soodločala pri uporabi atomskega orožja zahodnih držav. Poleg tega pa gre tudi za prizadevanje ameriške vlade, da bi ZR Nemčija več prispevala za vzdrževanje ameriških sil v Evropi.

21. oktobra letos se bo v New Delhiju začel sestanek med predsednikom SFRJ Josipom Brozom Titom, predsednikom ZAR Gamalom Abdulom Naserjem in predsednikom indijske vlade Indiro Gandhijem. Na sestanku bodo izmenjali mnenja o preteklih mednarodnih problemih.

Na 21. redno zasedanje generalne skupščine OZN je v ponedeljek odpotoval državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić. Pred odhodom je sprejel zastopnike jugoslovanskega tiska, radia in televizije ter odgovarjal na njihova vprašanja. Poudaril je, da se je sedanje zasedanje začelo v neugodnih okoliščinah spričo vojne v Vietnamu in drugih spopadov.

Iz slovenskih in drugih časopisov

V soboto, 17. septembra, je bila v celovškem Mestnem gledališču prva premiera zimске gledališke sezone 1966/67. Uprizorili so priljubljeno operetno delo »Ples v Savojcu«. Za novo sezono je vodstvo gledališča spet pripravilo obsežen in pester spored.

Preteklo nedeljo je Zveza koroških partizanov odkrila na pokopališču na Golovici nad Grebinjem spominsko ploščo padlim partizanom.

Te dni je izšla prva številka novega letnika »Mladi rod«, ki izhaja že šestnajsto leto. Namenjen je šolski mladini, ki ji pomaga pri učenju slovensčine.

Ljudje in dogodki

Predvčerajšnjim je prišel na uradni obisk v Jugoslavijo predsednik DR Nemčije Walter Ulbricht. Gost prihaja iz tiste polovice Nemčije, ki se v svetu s svojo politiko šele utrjuje, ki od velike večine držav

mi prividi. Jugoslovanska vlada se tega realističnega dejstva povsem zaveda. Ni verjetno trenutno v evropskem prostoru večje sleparije in političnega zlorabljanja, kot zanikavati dejstvo, da obstajata dve nem-

hodno in vzhodne polovice. Poreklo teh navzkrižij izvira iz znane računice, da zahodna polovica ne priznava vzhodni polovici njenega obstoja, da skuša to realnost obiti, in jo ovirati pri vsakem koraku. Pri sedanjem stanju seveda ni stranskega pomena varnost v Evropi. Nemčija je bila razdeljena med drugim tudi zaradi občutka večje varnosti v Evropi in dejstvo je, da se mnogim zdi varnost v Evropi bolj zjamčena z razdeljeno Nemčijo, zlasti še, ker je oboroževanje v enem delu Nemčije preseglo že vse meje.

Jugoslovanska vlada je nemško vprašanje vedno obravnavala takšno kot je, realno in brez prividov. Priznali smo po vrsti obe polovici, drugo za drugo, kot

so narekovala načela dobrih odnosov z vsemi. Ta prizadevanja pa je bonnska vlada zavrnila s prekinitvijo diplomatskih stikov, ko smo priznali ljudsko vlado.

Odnosi med DR Nemčijo in Jugoslavijo se ugodno razvijajo zadnja leta. V zadnjih dveh letih je prišlo do izmenjave najvišjih obiskov. Lansko leto se je mudil v Nemčiji predsednik Tito, letos pa mu ta obisk vrača predsednik državnega sveta Walter Ulbricht. Ulbrichtov obisk v Jugoslaviji ni prvi. V Jugoslaviji je zdaj že drugič, kar pomeni, da so gospodarski in politični stiki med obema državama že na takšni višini, da konkretni dogovori o sodelovanju ob tem obisku ne bodo izostali.

Obisk iz Berlina

v svetu še ni priznana in je po zaslugi političnih doktrin, ki zanikajo obstoj dveh nemških držav prisiljena, da svoje zveze s tujina razširja s precejšnjimi težavami in zadržki. Obstoj dveh nemških držav pa je danes realnost, ki je ne moremo izpodbijati z različnimi fikejzami in politični-

ški državi. Samo razumevanje med njima lahko pripelje do večjega popuščanja v Evropi. Nerazumevanje med dvema polovicama Nemčije je ključni problem Evrope. Zaradi teh dveh polovic prihaja še vedno do težkih političnih navzkrižij v Nemčiji, na meji med za-

Utrujene natakarike in neutrujeni gosti

Problem prehoda na 42-urni delovni teden v gostinstvu

Alternativa: skrajšanje delovnega dneva ali uvedba več prostih dni — V gostinstvu nimajo niti 48-urnega delovnega tedna, zato bodo resne težave pri prehodu na skrajšani delovni čas — Delovni čas delavcev v gostinstvu mora biti v skladu z obiskom gostov

Ura je odbila polnoč, ko sem vstopil v restavracijo na železniški postaji na Jesenicah. Sicer zapirajo že ob 23. uri, toda za delavce v restavraciji se delovni dan še ni končal. »Zakaj novinarji nikdar ne pišete o tem, kdaj bomo v gostinstvu prešli na 42-urni delovni teden?« me je vprašala Milena Prištov, blagajničarka v restavraciji, potem pa še potožila, da ima nizek osebni dohodek »50.000 starih din sem prejela za 270 ur dela«. Ob dveh jutraj bom prišla utrujena domov, se je razgovoru pridružila natakarika Marija Azman, »in kako naj potem jutraj vstanem in kuham za družino zajtrk?«

Na upravi GTP »Gorenjka« so mi povedali, da je restavracija na železniški postaji najtežje delovno mesto. Restavracijo odpirajo jutraj ob peti, zapirajo pa ob 23. uri. Natakarike, ki so ves dan v službi, morajo doma vedno delati za dva dni. Posebno so težave z otroci, ki matere po ves dan ne vidijo, moške pa tudi godrnjajo, ker morajo sami opravljati vsa gospodinjska dela.

Temeljni zakon o uvedbi 42-urnega delovnega tedna pravi, da je to zadeva, ki ima pomen za vso državo. Po tem zakonu bi morale vse delov-

ne organizacije sprejeti do aprila letos program in načrt za prehod na 42-urni delovni teden. Ker pa je praksa pokazala, da mnoge organizacije to niso mogle storiti, je bil ta rok podaljšan do konca leta. V »Gorenjki«, ki ima 12 gostinskih enot, so ta program in načrt že sprejeli. Samoupravni organi so sprejeli stališče, da se obratovalni čas delovnih enot, obratov in prodajal ne sme skrajšati, ampak se mora prilagoditi obisku potrošnikov; da se ne poveča število zaposlenih, ampak se bodo izkoristili nezadostno zaposleni delavci na

drugih delovnih mestih in izboljšala organizacija ter mehanizacija dela in šele, ko bodo izkoriščene vse notranje rezerve, se bodo sprejemali na delo novi delavci.

Pred samoupravnimi organi sta se pojavili dve alternativni: ali skrajšati delovni dan, ali pa uvesti več prostih dni. Končno so se odločili za uvedbo več prostih dni. V drugih panogah so se običajno odločili za prosto soboto in nedeljo, v gostinstvu pa je to nemogoče, saj je v času turistične sezone celo nemogoče zagotoviti prosti dan v tednu. Zato so se v Gorenjki odločili, da bodo proste dneve razporedili v čas tako imenovane mrtve sezone in na dneve sredi tedna. V Kranjski gori so hoteli Prisank, Erika in Planica v mrtvi sezoni zaprti, zato bodo gostinski delavci v teh enotah lahko takrat izkoristili zaostale proste dneve. Restavracija na železniški postaji, Korotan ali Triglav na Jesenicah nimajo mrtve sezone. Zato se že sedaj gostinskim delavcem v Kranjski gori izplačuje osebni dohodek samo za 208 ur mesečno, ostale dneve pa bodo koristili kot proste v oktobru ali novembru. Na Jesenicah pa Gorenjka izplačuje gostinskim delavcem tudi nadure.

V hotelu Razor so poizkusili delo točjak po osem ur dnevno, s tem da je vsaka točjarka imela svojo zalogo pijače. Pri tem se dnevno ni mogla kontrolirati prodana pijača, točjake pa so po svoji volji odvajale denar kakor so to pač same želele. Tako se je zgodilo, da je točjarki po 25 dneh dela primanjkovalo okrog 70.000 S din, ker ni redno vsak dan odvajala vsega denarja za prodano pijačo. Zato se za takšno varianto dela v Gorenjki ne navdušujejo. Po programu bo podjetje prešlo postopoma na skrajšani delovni čas, in sicer v letu 1967 na 46 urni delovni teden, v letu 1968 na 44 urni in v letu 1969 na 42 urni delovni teden. Ob koncu so mi svetovali, naj povprašam še v drugih gostinskih podjetjih, kako mislijo preiti na skrajšani delovni čas. Vprašal sem v hotelu »Pošta« na Jesenicah in v hotelu »Grajski dvor« v Radovljici, toda povedali so mi, da v turistični sezoni ni bilo časa razmišljati o teh problemih. Sedaj, ko je hladneje, bodo o tem bolj trezno razmislili in odločili, so mi dejali. Tudi časa je samo še tri mesece, kajti tokrat verjetno rok ne bo več podaljšan.

Jože Vidic

Saša Dobrila ARGONAVTI - UVOD

Ena najlepših ali vsaj najbolj zanimivih grških pripovedk je gotovo mit o Argonavtih. Pripoveduje o tisti davni dobi, ko je v Grčiji in nekaterih obrobni deželah še živel rod herojev-polbogov. Njihove dogodivščine in življenjske zgodbe, polne pustolovčin, so se nam ohranile v vrsti grških pripovedk, ki jih je rimska antika prevzela ali vsaj posnela, renesančna doba spet odkrila in so tako postale kar nepogrešljiv del osnov poznejše evropske kulture.

Naš list bo v prihodnji številki začel objavljati pripovedko o Argonavtih, vendar v malce nenavadni, povsem sodobni obliki — kot strip, ki si ga je zamislil in narisal naš znani risar in animator lutkovnih filmov Saša Dobrila. Toda ta zgodba je za nas posebej zanimiva šele v drugem delu, zato jo bomo začeli tudi objavljati šele pri drugi polovici, tam, kjer se začne legenda o teh junakih starogrških pustolovskih čudno prepleta z nekaterimi drugimi legendami in domnevami, ki se pa vse sučejo okrog naše dežele, celo naše neposredne okolice. Ampak zato moramo lepo po vrsti da ne bi zgodba ostala brez glave...

Lepo po vrsti

Glavni junak pripovedke, Jazon, je bil sin Aizona, kralja v Jolku, metu v nekom zalivu dežele Tesalije. Vendar se je njegov stric Pelias neupravičeno polastil prestola; Aizon je umrl, Jazon pa je zbežal k centauro Hironu, ki je dotlej vzgojil že mnogo velikih junakov.

Potem se je ta nepravilni stric — kralj postaral in takrat ga je prestrašila preroka, naj se varuje moza z enim čevljem. Naključje je hotelo, da se je Jazon prav tedaj, po dvajsetletni poti pri Hironu, skrivaj napotil v Jolk. Hoti se je dokopati do kraljestva, ki je po pravu pripadalo njemu. Na poti ga je ustavila boginja Hera, spremenjena v staro, in ga prosila, naj jo prenese čez reko. Jazon se je starke usmili in jo ponesel čez reko, pri tem pa mu je obilica v blatu en čevlji. Tako je prišel polbos v Jolk in kralj Pelias ga je seveda takoj opazil. Prijazno ga je povabil k

Zanimiva doživetja

Potem so se vrstila razburljiva in zanimiva doživetja. Najprej jih je vihar vrgel na Lemnos, otok žensk, ki so pred tem iz ljubosumnosti pobile svoje može. Argonavti so lepo sprejeli in od teh lepotic jih je po dolgem času komaj odtrgal Heraklej in jih spomnil njihovega skupnega cilja.

A na poti je ležala še deže-

la prijaznih Dolionov. Ti so jih lepo sprejeli, pač pa so jim zagovorni orjaki, katerih rod je bival s sosesčini, hoteli s skalami zapreti izhod iz pristanišča. A čuječi Heraklej jih je prestregel s puščicami in s pomočjo tovarišev vse pobil. Potem so odjadrali pa jih je pomoči vihar prignil nazaj in so jih Dolioni pomotoma napadli. Bilo je že precej mrtvih, ko so zjutraj spoznali zmoto. Slovo je bilo spet prijateljsko.

Med potjo jih je zapustil Heraklej, a po drugi inačici povesti je plul z njimi do konca. V deželi Babrikov se je poluaks pomeril v rokobori s tamošnjim kraljem in ga premagal, Argonavti pa so potokli prebivalce, ki so hoteli maščevati njegov poraz.

Mimogrede so se rešili kralja Fineusa pred požrešnimi pticami Harpijami, ki so mu za kazen, ker je zlorabil preroki dar, požrle vso hrano izpred nosa, ostalo pa ponesnabile. Srečno so ušli med simplegadam, dvema plavajočima otokoma, ki sta se včasih hitro zblizala in združila vse, kar je bilo med njima. Pregnati so strašne stimalide, ptice z osnatimi peresi in rešili pregonstva sinov kralja Ajeta. Po mnogih dogodivščinah so končno dosegli Kolhido, deželo in pozneje tudi mesto kralja Ajeta.

Tu se začne naša slikanica

Od tu prepuščamo zgodbo stripu Saše Dobrila. Vendar morda ne bo odveč še zanimiva misel, ki se je utrlila risarju pri nadaljevanju zgodbe. Ko so namreč ob vrtni Argonavti po legendi transportirali ladjo po suhem na Save, oziroma barjanskega jezera (kako so prišli do tja, vam bo bolj zanimivo posredoval strip) do Jadranskega morja, so imeli več možnosti; da so jo nosili — vendar rekonstrukcija takne ladje ne dopušča te možnosti, ker bi bila ladja za sto ljudi,

kakršna je bila Argo, pretežka zanje; da so jo transportirali na valjih — a zato bi morali posekati precej gozda in zravnavati nekaj tal, napraviti skoraj majhno cesto, za kar pa niso imeli ne orodja in ne časa; da so jo razdrli, prepeljali na vozovih in ob morju spet sestavili (približno to in način je uporabil Radislav Budan v svoji knjigi »Argonavti« — a to bi jim bilo tehnično nemogoče v takratnih in tamošnjih pogojih, tudi če ne upoštevamo dejstva, da po tako dolgi poti les, kljub legendi, nagne; ali pa, da so jo vlekli po gredlju po snegu in ledu, kjer ga je pa zmanjkalo, da so kopali nekakšen tir, »kolesnice« in jo mazali z ilovici in močili z vodo. In prav to in način je izbral Saša Dobrila.

Ampak, boste rekli, saj vse to je samo legenda, pravljica! Res je, vsaj v tej obliki. A vsaka pravljica ima neko osnovo in tega se je avtor stripa dobro zavedal. Tako je tudi vsa pravljica od pravo Argonavtov pojmoval pravilno, kot zgodbo o neki ali celo več oboroženih grških trgovskih oziroma kolonizatorskih odpravah, ki so prav nekako v času, ki ga opisuje legenda — 7. do 9. stoletja pred našim štetjem — ustanovljale grške naselbine ob obalah Male Azije in drugod. Poznejši čas pa je razne dogodivščine teh ljudi ovil s pravljicnostjo.

Tako je tudi zlato runo samo prispodoba bogastva, ki so ga Grki v tistih deželah iskali. In tako je poskušal naš avtor rekonstruirati pravljico pot Argonavtov po našem ozemlju. Pri tem je pomislil na morebitne ostanke, znake te poti in se je spomnil prastare sledi blizu njegovega doma v Kozini na Krasu. To sled, ki spominja na osamljeno kolenico, lahko sledite okrog 30 km daleč povsod kjer je svet bolj kamnit. Italijanski arheologi so se že bežno zanimali za ta pojav in pred prvo svetovno vojno je na tej gmajni fotografiral prav ob tej »kolesnici« risarjevega očeta tedanji ravnatelj tržaškega muzeja. Po dobrih petdesetih letih je ta sled še prav dobro vidna, čeprav jo je že tu in tam zarasla trava in mlado borovje.

Sveda bi bilo težko drzno domnevno dokazati — najbrž pa sploh nemogoče. A neka zveza je Dobrilovala misel ni povsem brez polage vsaj v toliko, da so po tem ozemlju vodile prastare grške trgovske poti, ki pa so doslej kaj slabo raziskane. Vendar redke najdbe čisto določeno pričajo o do tu razpredeni grški trgovski mreži.

S tega stališča je za nas pripovedka o Argonavtih gotovo zanimiva; saj je Dobrila tudi že tretji avtor, ki se je lotil njene obdelave pri nas. Zato upravičeno domnevamo, da bo tudi pri naših bralcih požela primerno priznanje.

— J. M.

GORENJSKI KRAJI IN LJUDJE • GORENJSKI KRAJI IN LJUDJE • GORENJSKI KRAJI IN LJUDJE • GORENJSKI KRAJI IN LJUDJE

PRIDELOVANJE KORUZE V MOSTAH

Prišel je čas, ko ljudje pripravljajo domov koruzo. To opravilo se nam sicer ne zdi posebnega, čez nekaj desetletij pa bo sedanjí način dela zanimiv, ker ga ne bo več, posebno če vemo, da danes človek je marsikje zamenjuje kombajn, ki koruznico žanje, jo in ločuje storže od koruznice. Oče mi je povedal, kako so pred 40 do 50 leti sadili, spravljali in sušili koruzo v Mostah in okolici. Delo se ne loči mnogo od današnjega deloma pa je, zato bo zapis o tem še zanimivejši.

Koruzo so sadili na 15. aprila naprej prej pa bilo seveda zemljo treba nimerljivo pripraviti. Koruzo uspevala je na posevku, ki ga — kot tudi drugo njivo ki je bila — le to namenjena je bila za jeseni preorali. Koruzo so sadili na 15. maja so ob straneh posadili fižol. Včasih, pred petdesetimi leti, so pridelali torej veliko fižola, saj so ga sadili tudi zraven krompirja.

Koruzo so prvič okopavali konec maja, ko je tudi fižol že pogojen. Navadno je bila njiva takrat že tako plevnata, da so morale ženske za moškimi, ki so okopavali, pleti. Njive so bile zaraščene zaradi tega, ker so jih jeseni slabo zorali. Koruzo in fižol so pozneje še enkrat okopavali, potem pa je bilo treba koruzo osuti, in sicer takrat, ko je bila koruzo dober komolec velika. Osipali so oboje, ko-

Ljudje so mešali koruzo najbolj uspevala, če so sadili ti tisti četrtek, pred juri-

ruzo in fižol. Za koruzo so menili, da bolje stoji in da tudi bolje naredi, če je osuta, to pa je zmotno, strokovnjaki namreč trdijo, da koruzo v tem primeru dela nove korenine in zanje porabi hrano, ki bi šla sicer lahko v plodove.

Ko je koruzo cvetela in pozneje, jo je navadno nekdo pregledal, če ne rastejo divji poganki. Te pogankje so potrgali in jih uporabili za krmo kravam.

Na njivi so naredili tudi razna strasila ali pa so njivo prepredili z belimi nitkami, da so se vrane bale. Fazanov je bilo včasih zelo malo, ker jih ni ščitila lovška družina, zato kmetom niso delali škod.

Koruzne storže — ljudje pravijo sterže — so odrgavali v korbce; to delo pa sta lahko opravljala tudi dva: eden je odrgaval, drugi pa je nosil koš. Odrgane storže so znosili na navadne voze, »na hrbe«, ali pa v »truge«. Za voz »na hrbe« je bilo zbitih več desk, nekaj za poden in nekaj za stranice, »truge« pa so bili veliki zaboji.

Storže so zvozili domov in jih navadno znosili v hišo; to je prostor v hiši, kjer je

bila krušna peč. Naredili so velik kup. Potem so povabili sosede in otroke in naredili »koruzni večer«; ta je bil enkrat pri eni hiši in drugič pri drugi. Ženske so prišle v glavnem zaradi tega, da so dobile ličkanje in da so si prišle z najnovejšimi dogodki v vasi na jasno, otroci v mladina pa zaradi družbe. Ti so večer tudi polepsali s petjem. Ličkanje navadno niso končali prej, da je zmanjkalo storžev, torej pozno v noč, tudi čez polnoč. Otroci so bili najbolj zaspani in oče mi je dejal, da so velikokrat kar v ličkanju zaspali.

Koruzo so naslednji dan obesili navadno »na gangus«, to je na lesenem balkonu. Obesili pa so jo tudi med letve v drvarnico ali pa na »vretena«. Vreteno je bilo nekakšen kol, v katerega so bili zabiti leseni klini. Vreteno so nekam obesili, koruzo pa se je obešala nanj na kline. Da ne bi prišle do koruze miške ali podgane, so na vrhu takih vreten dal velike starih skled, in sicer tako, da so na vrhu dno skled poveznili na vreteno.

Na vretena se je navadno obešala koruzo, ki je bila izbrana za seme, torej bojše

kvalitete, ker se je tako tudi bolje posušila. Sušili so jo približno mesec in pol pa tudi več.

Koruzo so »robkali« — luščili v pozni jeseni ali pozimi, ko so imeli čas. Če se je slabo posušila, so jo dali še v peč poostriiti. Ko so spekli kruh, so v peč nametali odrgane storže. Robkali so z robkami. To je bil kos lesa v obliki storža, v katerega so bile na enem delu zabite konice, da se je koruzo lažje robkala. Robkali so navadno stali najbolj zaspani in oče mi je dejal, da so velikokrat kar v ličkanju zaspali.

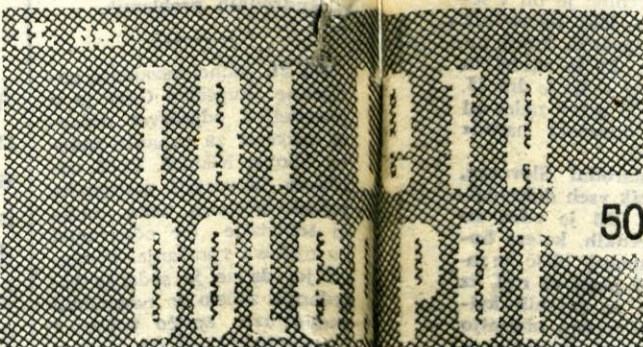
Koruzo so naslednji dan obesili navadno »na gangus«, to je na lesenem balkonu. Obesili pa so jo tudi med letve v drvarnico ali pa na »vretena«. Vreteno je bilo nekakšen kol, v katerega so bili zabiti leseni klini. Vreteno so nekam obesili, koruzo pa se je obešala nanj na kline. Da ne bi prišle do koruze miške ali podgane, so na vrhu takih vreten dal velike starih skled, in sicer tako, da so na vrhu dno skled poveznili na vreteno.

Na vretena se je navadno obešala koruzo, ki je bila izbrana za seme, torej bojše

Suhe, olčkane storže brez zrnja so porabili za kurjavo;

Ivan Sivec, Moste

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA • MESTA, CESTE IN RAZCESTJA • MESTA, CESTE IN RAZCESTJA • MESTA, CESTE IN RA

50

Toda komandir ji ne odgovori. Pogovarja tudi slepemu Ebnerju in Ebnerjevi, ki se zgrajata nad njim postopkom in zagotavlja, da je Stefi nedolžen in da ga ni ničesar zakrivila, kar bi opravičevalo orožniško početje.

»Ni zakrivila? Ni zakrivila?« vpraša komandir in ju namesto odgovora samo vpraša, če ni kakšnega nevarnega človeka sta trpela pod svojo streho.

In ker mu Ebnerjeva ne odgovori, ju samo izrine v vežo in potem za seboj zapre in zaklenje vrata, njegova pomočnika pa medtem že preiskujeta in preiskujeta. Ko odpreta predal s pismi, obstaneta in polneta komandirja.

»Da, vse to zaplenita in v zemlja«, reče komandir. »To so vendar pisma, zasebna pisma«, protestira Stefi. Komandir je ne posluša. Ko orožnikata, ji ukaže, da mora z njimi.

Kaj? Med bajoneti jo bodo gnali, kako zločinko ali tatovo, čeprav ni ničesar zakrivila. In pot do orožniške postaje vodi mimo šole. Slavko jo lahko opazi skozi okno. In opazili bi jo tudi drugi otroci in učiteljica Isolda, ki jo opazi Slavko. Sramotili bi jo pred njim in kazal nanj s prstom: »Tvoja mama ženejo žandarij!

»Ne, ne!« prosi orožnike. Puste jo. Sama bo prišla na orožniško postajo. Ne bo jim ušla. Pustijo jo naj ji s to sramoto, prizanesajo zaradi otroka!

»Prej bi mislili,« jo zavrne komandir in ji zagrozi, da jo bo dal ukleniti, če ne bo mirna.

Meglen in deževen dan je zunaj, vidi se pravkar zvonilo. Tu in tam na šolskem poslopju se odpirajo vrata in na njih se kažejo otroške glave kakor grozdi.

»Neko žensko ženejo žandarij,« vzkligne Hindenburg. Grozd na oknu narašča. Otroške jagode so jagoda pri jagodi. Tudi Slavko je med njimi. Nenadoma spozna mamo.

»Mama!« prestrašeno vzkligne.

»Kaj so jo zaprli?« se zasmeje Hindenburg.

Slavko ga ne posluša. Hoče iz razreda. Hoče na cesto, a ga ustavi učiteljica in ga vpraša, zakaj joče.

Slavko ne more odgovoriti, zato pa povedo otroci, da žandarij ženejo njegovo mamo.

»Nič ni naredila, da bi jo smeli,« se Slavko hoče iztrgati učiteljici, a ona ga ne izpusti.

»V razred! Pri priči vsi v razred! ukaže.

Otroci se umaknejo v razred, toda Slavka nihče več ne pogleda.

5.

Ko jo orožniki pripeljejo na orožniško postajo, stopi pred Stefi visok plavalas človek v civilu.

»To ste torej vi,« pravi s pruskim naglasom in jo hladno pogleda z ledeno modrimi očmi.

Stefi le težko vzdrži njegov pogled, vendar bi rada slišala določeno in jasno besedo, zakaj so jo aretirali. Rada bi se rešila negotovosti, ki je čedalje bolj mučna in zvedela, ali je res vzrok aretacije Konstantinov pobjeg ali ne.

Toda, kaj bi bilo drugega? Konstantina so ujeli. Francova obleka je izdala, kje jo je dobil. Kar tako bi je ne aretirali. Lahko pa je tudi, da Konstantina niso ujeli. Pogrešili so ga in sum je padel nanjo, ker je pač delala z njim v tovarni šole in se kakor Hans zavzemala za pravice ruskih ujetnikov. Morda je tako, se ji misli z naglico bliskov pade po možganih.

Vseeno! Negotovosti ne more več prenašati. Zato hoče vedeti, zakaj so jo pripeljali sem.

Bo že zvedela, pravi civilist. Toda pripeljati jo sem, ne da bi ji ob aretaciji povedali, zakaj so jo aretirali, je protizakonito.

»Dobro poznate zakone! Zakaj jih potem niste spoštovali,« pravi civilist, ki ne more biti drugega, kakor tajni policist, potem pa namigne orožnikoma, naj jo pripreta do odhoda vlaka, sam pa bo pregledal stvari, ki so jih zaplenili pri preiskavi.

»To so vendar samo zasebna pisma,« pravi Stefi, kakor je rekla že orožnikom.

»Da, pisma, ki lahko odkrijejo še marsikaj, česar o vas ne vemo,« pravi agent, ne da bi se pri tem odtajala ena sama poteza na njegovem ledenem pruskem obrazu.

»Povprašajte cenzorje! Vsa so bila cenzurirana! Nič protidržavnega ali kaznivnega ni v njih.«

»Če ni, česa se potem bojite? Toda vaš strah je...« vsi kot vaše besede. Do vlaka se odpočije, a obnem preostanek, da nas z neopredljivo ne boste prestopili. Čim bolj boste odkriti, tem bolj bo vojno sodišče uvidelo pri odmeri kazni, ki ne bo lahka.

Potem jo orožnik odpelje v kletne prostore, kjer je troje celic. Vrata zorožljajo, se odpre in, ko jo orožnik potisne v celico zapro. Polmračna svetloba se preceja skozi zamreženo okno. Pod oknom je široka lesena klopi, ki služi za ležišče. Ne ve, ali bi sedela ali ne, stoji negotovo v polmračnem, po amonijaku in gnilobi zaudarajočem prostoru. Oči se privajajo polmrača. Stene niso več samo nedoločna umazana barva. Podpisane so z imeni, risbami in napisi. Poleg opolzkih risb in besedi so tudi imena. Večinoma so italijanska. Podpisane so pod nekim, v italijanski napisanim besediom. Nehote stopi bliže in prebere: V tej ječi je umrl naš rojak, mož in oče dveh otrok, rudar Emilio Cecco. Do smrti ga je pobila od penzberskega župnika nahujšana drhal. Bog mu odpusti greh, če mu ga more. Mi mu ga ne moremo. Bog kaznuj Nemčijo!

Tu je torej umrl rudar Cecco, za trenutek pozabi nase, potem pa jo začne vnovič razjedati položaj, v katerega jo je spravila aretacije. Misel, da jo bodo odpeljali pred vojno sodišče, jo tre ob misli na Slavka. Kaj bo z njim? Vojno sodišče ni navadno sodišče. Vojno sodišče ne obravnava navadnih prekrškov, marveč samo dejanja, ki jim pravijo »Izdajstvo države in domovine«. In take obravnave se navadno končujejo z najstrožjimi kaznimi, strožjimi, kakor kaznujejo navadna sodišča rop in zločin.

O vse drugače je bilo lani, ko so jo klicali pred sodišče zaradi taščine ovade. Dabila je poziv. V München se je lahko odpeljala sama brez spremstva orožnikov. Ni bila povsem mirna, toda tisti nemir in strah se ne dasta primerjati s sedanjem. Zdaj je »prestopek« drugačen. Dala je obleko ujetniku, ki je pobegnil. Osumili jo bodo, da je pomagala pri pobjegu sovražnika in jo potem obsodili. Taka pomoč se kaznuje z najstrožjimi kaznimi. In med te kazni spada tudi smrtna.

Smrtna? Ne, tako strogo je ne bodo sodili. Kdo, če je človek, si bo upal obsoditi ženo in mater otroka na smrt? Ali ni smrtna kazen za človeka, ki ni nikogar ubil, navaden zločin?

Nov gnev proti sodnikom, tem čuvvarjem uzakonjene krivice, se nabira v njeni duševnosti. Poslali jo bodo pred vojno sodišče, ker je podložnica prekršila zakon, ki so si ga izmislili oblastniki. Kaznovajo jo bodo, ker je iz človeških nagibov pomagala prijatelju. In ker je bil ta prijatelj ruski ujetnik, ji bodo sodili kot izdajki države, domovine. Podložnik se mora zavedati, da je podložnik. Zanj ni ne svobodne volje ne svetovne odločitve, zakaj svoboda je lastina oblastnikov. In oblastniki potrebujejo podložnike.

Zanimivosti od tu in tam

● Največji plakat na svetu bodo kmalu obesili na sveto mesto trgu v New Yorku. Predstavljal bo buteljko wi-skyja, ki bo velika celih 14 metrov in buteljko gina, ki ne bo nič manj visoka kot 26 metrov! Tako domišljavost si lahko privoščijo samo Amerikanci. Za tako lokacijo plakata pa bodo najemniki plačevali kar lepo vsoto — v našem denarju 175.000 novih dinarjev na mesec.

● Kaj vse si ne izmislijo! »Društvo za pomoč preveč nadarjenim otrokom« so pred kratkim ustanovili v Londonu. Ustanovitve je zbral okrog 50 sodelavcev in to profesorjev, socialnih delavcev ter staršev, da bi skupno

proučevali vprašanja, ki jih postavljajo izjemno bistri otroci. Statistika kaže, da je trenutno v Angliji 2% nadpovprečno nadarjenih otrok. Ustanovitve društva pravi, da jim je treba priskočiti na pomoč, sicer se bodo otroci počutili zapostavljene, zmedene, nerazumljene...

● Francozi so za francosko blago — Ni povsod na svetu taka naveda, da bi se ljudje navduševali samo za uvoženo blago in bi ga bolj cenili kot domače. Ankete v Franciji so pokazale, da več kot 50% ljudi raje kupuje francoske prehranske artikle kot tuje in kar 65% ljudi raje nabavlja francosko kot tujo opremo in podobne

stvari za dom. Zaupanja v domače blago jim torej ne manjka.

● Mladina v Londonu je letos dobila prostor, ki jim jo je klub »norcev«. Lokal je pod glavno londonsko ulico »Oxford street«. Pod zemljo so napravili manjšo plesno dvorano, diskoteko in več trgovin, ki prodajajo samo ekstravagančna oblačila po zadnji modi za mlade »bitnike«. Vstop imajo samo tisti, ki ne štejejo več kot 20 let. Če hoče vstopiti, moraš biti tudi član tega kluba »norcev«. Mesečna članarina pa tudi ni majhna (okrog 30 novih dinarjev).

PO PREŠERNOVIH STOPINJAH

»Glažovnata princesa«

Prijazno, četudi ne docela razločljivo naključje je hotelo, da se mi je pred dnevi znašla na pisalni mizi stara nemška pesniška zbirka z naslovom »Deutscher Parnass«. Knjižica je bila tiskana na Dunaju l. 1819.

DRAGOCEN PODPIS

Sama po sebi, mala, skromna broširana knjiga v žepnem formatu, obsegajoča sicer kar 239 strani Herderjevih pesmi, ne bi bila kaj posebno zanimiva. Saj je čas prekril tega nemškega pesnika s prizanesljivo pozabo — toda podpis »And. Smole« čez vso naslovno stran nam mora v hipu zbuditi zanimanje. Tembolj, ker tudi na predzadnji strani ovitka zagledamo nalepko »ex libris« v tiskani bohoričici: »Lastnik Andrej Smole«.

Torej imamo v rokah eno izmed knjig, ki so bile nekdaj lastnina slovenskega bohema, mecen, zapisovalca ljudskih pesmi in prevajalca Andreja Smoleta! Nam vsem tako ljubelega Prešernovega pobratima!

Le zakaj nam je tako izjemno drago, imeti v rokah vsaj to drobno Smoletovo knjižno imetje? Nemila usodnost nam je glede stošestintridesetih knjig, ki jih je sodna oblast še našla v Prešernovem kranjskem stanovanju ob njegovi smrti in jih popisala kot 38 goldinarjev in 13 krajcarjev vredno pesnikovo lastnino, bolj žalostno poigrala: doselej še nihče ni izsledil nobene od knjig, ki jih je popisal sodni uradnik. Kam so se porazgubile, nobeden ne ve. Bile so prodane ali darovane. Toda komu? Zaman so bili vsi dosedanjí apeli lastnikom javnih, župnijskih in zasebnih knjižnic — naj iščejo in sporoče, če bodo kaj tega našli, kar vsebuje ohranjen seznam in bi kazalo, da izvira iz pesnikove zapuščine.

POBRATIM ANDREJ

Miselni preblisk, Prešeren — Smole, nam pričara niz nežnih prividov: kako je pesnik drugoval s simpatičnim bohemom po ljubljanskih krčmah, kako sta bila vneta za zbiranje ljudskih pesmi, kako je Prešeren obiskoval bolnega, utrjenega prijatelja na dolinskem Prežeku — da mu je v Ljubljani končno omahnil v smrt prav v naročju, dne 30. novembra 1840. Najintimnejši drug veselih, mladostnih let našega prvega poeta, osebno ni bil prav nič srečen. Do smrti je taval po svetu sam.

Materina ljubezen ga je razvadila do skrajnih meja. Čeravno je bila Andreju namenjena kariera gospodarstvenika, je sam silil povsem v drugo smer: bil je svobodoumen, frankofil, kot prešiški graščak je smešil in odkla-

njal fevdalne privilegije; bil je mecen do prijateljev; njegova biblioteka se je iz leta v leto množila; potoval je po Evropi, se naučil vseh svetovnih jezikov, postal je pravi izobraženec, revolucionar. Gorrel je »za srečo človeštva«. Drugoval je s Čopom že izza mladih let, našemu Vrbanu je bil najzvestejši drug, veselih in žalostnih ur.

Prešeren je po prijateljevi nenadni smrti sestavil zanj parte, mrtvaški list, prvega tiskanega v slovenskem jeziku. (Drugi je bil — Prešernova osmrtnica...) Še prej pa je France moral z grenkobo spoznati plitvost miselnosti svoje Netke (Ane Jelovškove). Smoleta je namreč zadela kap prav pred večerjo na njegov godovni dan. Za gostijo je bil pripravljen pečen divji zajec v omaki.

Ko pa je Prešeren ves skrušen oznanil Ani prežalostno vest o smrti svojega najljubšega prijatelja, je brez pomisleka vzkliknila: »Ja, kdo je pa potem zajca snedel?«

A, zbežimo od te banalnosti spet v Andrejevo mladost, romantično in lahkomišno, kar se le da!

RAZDRTA ZAROKA

Enaindvajsetletnega so Andreja Smoleta, bogatega trgovca z žitom in lastnika poštnih hlevov, zaročili s prvo ljubljansko lepoticco tedanjih dni, sedemnajstletno Josipino Češkovo. Zaradi skrbne vzgoje, imela je celo dunajskega učitelja za etike-to, in zaradi bogastva staršev, ki so bili znani trgovci s steklom, so jo imenovali kar »glažovnata princesa«.

Kaže pa, da so bili Finini (tako so hčerko ljubkovalno imenovali) starši presneto previdni. Dali so Andreju Smoletu dvoletni rok, da se izkaže in umiri.

Niso pa prav uganili. Ogorčeni Smole je dne 24. 2. 1823 pisal Matiji Čopu v Lvov:

»Ker sva se z mojo Materjo zgihala, tok sem potlej zanjto snubil. Ker me niso hotle kuf obljubit in so zmeraj govorili koker de he mogel še ene dva leta koker v sprášvanje, deb vidli, koker so rekli, če bom stanovit in ker so še druge sitnost počel, tok sem jest zastopel, de rje je nečjo dati. Ker pa vl dober veste, kok sem jest šteman keder na poniženje pride in ker nimam poterpjenje deb se ljudje norca z mene delal, tok smo vse strgali in jest sem odstopil. Koker pa se me zdt, jeh že grozen greva de me je niso dali.«

Sedaj pa se res moramo pobliže seznaniti s to imenitno ljubljansko lepoticco, zaradi katere je bil tako ranjen ponos vrlega Andreja Smoleta!

KRALJICA LEPTIC

Morda ne bo napak, če pred naštevanjem suhoparnih podatkov, prečitamo poglavje iz Tavčarjevega romana »Izza kongresa«. Kar poslušajmo:

»Josipina Češkova je tiste dni slovela po Ljubljani za vrhovno kraljico ženske lepote. Kar nas je starejših mož, smo Josipino Češkovo že poznali. S svojim možem Fidelom Terpincom je vsaj nekoliko prihajala v dotiko tudi z narodnimi krogi. Kolikor se je spominjamo, je bila tudi v starosti visoke in impozantne postave. Da je bila dobrega srca, se ume samo po sebi, ker je, hodeč po precej trnovi poti ne presrečnega zakona, morala marsikaj odpustiti. Ko bi se bila njena zveza z Andrejem Smoletom posrečila, bi bila Josipina Češkova tudi na našem narodnem polju pustila prejkone druge sledove za sabo, nego jih je v resnici. In morda bi bila uživala

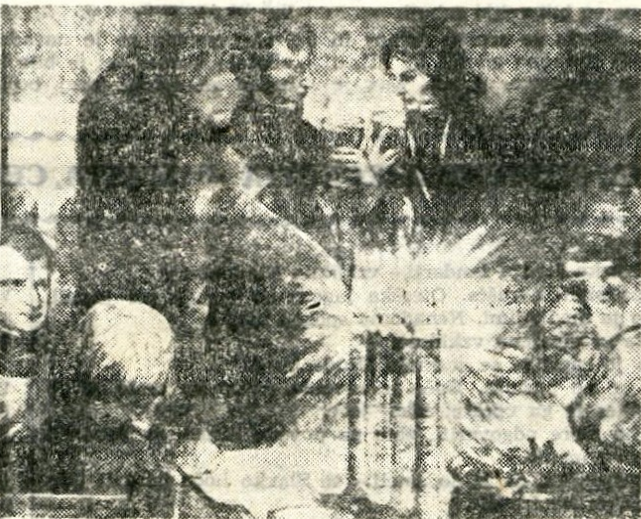
KRANJSKI ROJAK

No in s to slovečo ljubljansko lepoticco se je dne 14. novembra 1825 poročil naš rojak iz Kranja Fidelis Terpin (rojen dne 24. aprila 1799 v hiši Mesto št. 114, danes Titov trg, prva številka desno od »velba«).

Fidelis je bil sin bogatega trgovca Blaža Terpinca, ki se je priselil v Kranj z Bleda, kjer je bil že njegov oče zemljiški posstnik in majhen podeželski trgovec.

Izmed deveterih Blaževih otrok, je bil Fidelis najbolj nadarjen. Oče ga je poslal v gimnazijo, pozneje pa ga je sprejel v svojo trgovino kot družabnika. Še prej pa je fant prepotoval pol Evrope.

A Fidelis je stremel naprej. Lotil se je tekstilne manufakture in osnoval ob izlivu Kokre v Savo valjavnico za volnene odeje. Začel je tudi kupčijo s slavniki in tako pravzaprav vzbudil domačo slavnikarsko obrt, da se je pozneje razvila v pravcato

Prešernov pobratimski napitek v prijateljski gostilniški tovaršiji

tudi drugo srečo, nego jo je tako...«

»Glažovnata princesa«, kot so Fino Češkovo tedaj po Ljubljani splošno imenovali je bila hčerka češkega nase-ljenca, obrtnika-steklarja, ki pa se je v novem kraju kmalu uveljavil in obogatel. Ze leta 1795 je postal Franc Češko (Czechko) ljubljanski meščan in patricij. Poročil se je s Slovenko Terezijo Ogrinovo. Njuna hčerka, rojena dne 5. marca 1805, izjemno dobro in svetovljansko vzgojena, je bila neki taka lepoticca, da je že kot mladolitnica oamljala kavalirje in diplomate, zbrane na ljubljanskem kongresu. Takole jo opisuje sodobnik:

»Iz okroglega cvetočega obraza, obdanega z gostimi lasmi, je gledalo v svet dvoje velikih sivih oči. Posebnost so bila njena majhna, skoraj trivogelna usteca. Rožnati obrazek pa se je tako rekoč upogibal pod težkimi kitami kostanjevih las, ki so ji kakor krona venčali glavo.«

hišno industrijo v okolici Domžal in Mengša.

Podjetniški duh Fidela Terpinca, z vso pravico ga smemo imenovati prvega slovenskega gospodarstvenika, pa je silil še više in dlje. Preselil se je v Ljubljano in kupil graščinsko posestvo Fužine ob Ljubljani. Celih 42 tisoč goldinarjev, kar je pomenilo v onih časih pravcato bogastvo, je vtaknil v to kupčijo — postal pa je graščak, pravi zemljiški gospod, neodvisen in spoštovan.

Zanimiva podrobnost pri nakupu fužinskega gradu, zgrajenega že leta 1528, je še ta, da mu je bil za pričo pri kupni pogodbi kranjski državni poštar Jožef Škarja, Prešernov pravdni zopernik v Jalnovi tožbi. Drugo naključje pa je hotelo, da je prav graščak Janž Khisl s Fužin leta 1578 prezidal kranjski utrdni stolp v grad in ga imenoval »Khislstain«.

Mladi graščak Terpin je na Fužinah tako izpopolnil vodne mline, da so zakladali

z moko ne le Ljubljano, pač pa tudi Trst. Pozneje je ustanovil še veliko oljarno, papirnico v Vevčah in Goricanah, pa še suknarno v Vodmatu pri Ljubljani (današnja »Pletenina«).

NESREČEN ZAKON

Otrok Fidelis Terpin s svojo »Glažovnata princeso« ni imel. To je že izpočetka grenilo njun zakon. Sicer sta pohčerala Emilijo Garčovo, roj. leta 1849 na Reki — bila je menda celo Terpinčeva nezakonska hči — a zakon le ni bil srečen.

Ne glede na nesrečo v zakonu pa se je Kranjčan Fidelis Terpin le izkazal za pravega narodnjaka. Vse življenje je ostal zaveden Slovencec, radodarno je podpiral »Sokola«, »Citainico« in »Slovensko Matico«. Bil ji je tudi ustanovitelj in odbornik do leta 1866. Leta 1848 je bil zaradi svoje priljubljenosti imenovan celo za ljubljanskega nadžupana (Oberrichter).

Na domu Fidelisa Terpinca v hiši na ljubljanskem Mestnem trgu št. 8, so se čestokrat shajali slovenski literati in politiki. Matija Čop in Matej Langus sta bila česta gosta v tej hiši. Ali je bil z njima tudi naš Prešeren? Pozneje so se pri Terpinu shajali Janez Bleiweis, Lovro Toman, Etbin Costa in Luka Svetec.

Fidelis Terpin je bil v letih 1866 do 1868 namestnik, deželnega glavarja. Torej prvi Slovenec, ki je zavzel ta važen položaj — ko je dne 15. februarja 1875 umrl, zadet od kapi, je »Slovenski narod« pisal o njem:

»Bil je narodni Slovenec, tih podpornik vseh dobrodelnih naprav. Bil je eden izmed onih redkih, katere bogastvo in zunanji blišč ne zapelje, da bi pozabili rod, iz katerega so se dvignili kvišku. Temveč vedno ohranijo hvaležni spomin materi zemlji in materinskemu jeziku.«

TUDI GROBA NI VEČ

Še v letošnji zgodnji pomladi je stala ohranjena grobnica v jugovzhodnem kotu ljubljanskega pokopališča, ki je hranila pepel Josipine in Fidelisa. Ko pa sva v aprilu hotela s prijateljem Kolarjem obiskati grob »glažovnate princese« — ga ni bilo več. Prostor je bil očitno prodan in namenjen za poživljalne drugih pokojnikov. Sled za lepoticco Fini Češkovo se je izgubila...

Toda ne povsem! Ostala bo trajna in vrstičah prečudovite elegije, ki jo je posvetil Prešeren svojemu umrlemu prijatelju v V spomin Andreju Smoletu:

»Deklica družga moža je objela,
ki od ljubezni do nje
si bil vnet...«
Ta deklica je bila »glažovna princesa«...

ČRTOMIR ZOREC

Mnogoboji in štafete

Novi slovenski prvaki: deseterboj: Kaštvnik, peterboj: M. Fister, troboj: Mohoričeva, 4 x 1000 m: Triglav (m. ml.)

Novi slovenski prvaki: deseterboj: Kaštvnik, peterboj: F. Fister, troboj: Mohoričeva, 4 x 1000 m: Triglav (m. ml.) V nedeljo je bilo končano republiško prvenstvo v mnogobojih in štafetah, ki so ga letos organizirali atletski delavci v Trbovljah. Z izkupičkom tekmovanja smo lahko zadovoljni, saj so slovenski atleti popravili kar tri državne in štiri republiške rekorde.

Med tistimi, ki se lahko pohvalijo z novim slovenskim rekordom, so tudi člani štafete 4 x 1000 metrov kranjskega Triglava. Perspektivni mladinci Drago Zumer, Bernard Sraj in Franci Hafner so kot mlajši mladinci že v soboto popravili rekordno znamko, ko so med starejšimi mladinci zasedli drugo mesto (7:56,5).

Tone Kaštvnik je v odsotnosti državnega prvaka Franci Vravnik iz Celja zanesljivo osvojil najvišji naslov v deseterboju z novim gorenjskim rekordom (6330 točk). Naskok pred direktnim tekmečem Vivodom (Kladivar) je iz prvega dne samo še povečal in tako si-

gurno zmagal z razliko 522 točk. V svojem rekordnem deseterboju je postavil kar štiri osebne rekorde.

Državni prvak Franci Fister na slovenskem prvenstvu ni imel enakovrednega tekmeča, zato je razumljivo nekoliko zaostal za svojim najboljšim rezultatom. V isti panogi je presenetil njegov klubski tovariš Pori, ki je nepričakovano osvojil drugo mesto.

Prijetno presenečenje nam je pripravila tudi Mohoričeva z zanesljivo zmago v troboju starejših mladink z gorenjskim rekordom 1759 točk.

Nekaj rezultatov: člani — deseterboj: 1. Kaštvnik (Tr) 6330 točk, 2. Vivod (Kl) 5808, 5. Pangerc (Tr); starejši mladinci — peterboj: 1. F. Fister (Tr) 2983, 2. Pori (Tr) 2378, 3. Bizjak (Br) 2235; 3 x 1000 m: 1. Olimpija 7:54,8, 2. Triglav 7:56,5, 3. Branik 8:26,4; mlajši mladinci: 3 x 1000 m: 1. Triglav 8:02,0; 2. Kladivar 8:37,1, 3. Rudar 8:40,7; starejše mladinke: troboj: 1. Mohorič (Tr) 1759 točk, 2. Holešek (Ru) 1592 točk.

M. Kuralt

M. Fister — 58,89 m

Na sobotnem atletskem mitingu v Kranju je dosegel najboljši rezultat in nov gorenjski rekord v metu kopja Matej Fister, ki je zabeležil 58,89 m. Nov gorenjski rekord je dosegla tudi Saša Vidovič pri skoku v višino z pionirke (126 cm). Ostali re-

Sesti partizanski pohod »Po poteh goriške fronte« v Novi Gorici z udeležbo 420 tekmovalcev in tekmovalk je prinesel največ uspeha zastopnikom SD Triglav iz Kranja. Na najdaljši progi so Kranjčani nastopili s kombinirano ekipo atletov in smučarjev. V isti konkurenci so tekmovali tudi jeseniški smučarji, ki so osvojili drugo mesto.

Rezultati — člani (8 km): 1. SD Triglav (Cvirm, Sitar, Rožič, Bešter, Grašič) 26:14, 2. SK Jesenice 27:15, 3. AM

zultati: moški — 200 m: Starman 25,9, Kodek 26,2 800 m: Cvirm 2:08,0, Marn 2:12,3, Tomažin 2:17,0, višina: Kuralt 160, Marn 150, palica: Lašič 330, Strojman 290, pionirke — 60 m: Vidovič 9,0, Kovič 10,7, višina: Kovič 110 cm.

M. K.

Po poteh goriške fronte

Ljubljana 30:38, mladinci (4 km): 1. SD Triglav (Rozman, Mulej, Princ, Mohorič, Stih) 12:19, 2. SSD Delfin (Koper) 13:45, 3. EGSS Nova Gorica 14:14.

M. K.

Milek šesti

Na evropskem prvenstvu v atletiki v črnomoškem mestu Odessi (SZ) je Kranjčan Polde Milek osvojil pri skoku v višino šesto mesto z rezultatom 203 cm (isti rezultat je dosegel tudi drugouvrščeni tekmovalec). Zmagal je šved ENSON z rezultatom 206 cm.

M. K.

● V prvenstveni tekmi ženske rokometne lige je ekipa Branika premagala rokometiške iz Kranja z rezultatom 8:2. Domačinke so v prvem polčasu povsem odpovala in so Mariborčanke v nekaj minutah dosegle šest golov in tako popolnoma onemogočile Kranjčanke, da dosežejo boljši rezultat. Igralke Selc pa so premagale igralke iz Kopra z 8:5. Selc so na četrtem, Kranj pa na predzadnjem mestu na lestvici. Igralci Kranja pa so premagali Kovinarja z 18:17 in so Kranjčani tako na sedmem mestu na lestvici.

● V slovenski moški košarkarski ligi so Jesenice premagale na igrišču v Kranju igralce Ljubljane z rezultatom 59:55; Triglav pa je izgubil z Mariborom 66 z 80:59. Jesenice so na sedmem, Triglav pa na zadnjem mestu.

● V prvenstveni temi ženske košarkarske lige so igralke Triglava premagale Ilirijo z 51:35, na igrišču pod Mežaljo na Jesenicah pa so igralke Ježice premagale ekipo Jesenic z rezultatom 48:47. Triglav je na drugem, Jesenice pa na petem mestu na lestvici.

● V srečanju slovenske nogometne lige je domači Triglav izgubil s Slavijo 2:3. To je že tretji zaporedni poraz Triglava. V slovenski nogometni ligi — zahod pa je Kamnik igral neodločeno s Hrastnikom 1:1, Jesenice so izgubile s Primorjem 1:2, Svoboda iz Šenčurja pa s Koprom z 0:5.

Na gorenjskih cestah

Samo v nedeljo dvajset prometnih nesreč

Največ verižnih trčenj

V nedeljo, 25. septembra, se je na gorenjskih cestah zgodilo kar dvajset prometnih nesreč, materialna škoda pa znaša okoli 2 milijona starih dinarjev. Največ nesreč je bilo zaradi prekratke varnostne razdalje in je tako prišlo do trčenja vozil.

● Težja prometna nesreča se je zgodila v nedeljo na cesti Kranj-Jesenice v Lescah. 51-letni Rudolf Sego z Jesenic se je peljal z Jesenic

proti Kranju. Ko je privozil do odcepa ceste na Bled, je z Bleda pripeljal osebni avto ZG 452-37, ki ga je upravljal Martin Leljak iz Zagre-

ba. Ker je prezrl znak »nimas prednosti« je zapeljal na prednosno cesto, po kateri je privozil mopedist. Avto je mopedista zadell in ga zbil po cesti. Hudo ranjenega Rudolfa Sego so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

● Nekaj po drugi uri pa se je v Adergasu hudo ponesrečil motorist Janez Kotnik z Zgornjega Brnika 107. Kotnika je iz neznanega vzroka zaneslo na levo stran ceste, nato pa je zapeljal na travnik in se prevrnil. Pri nesreči se je Kotnik hudo ponesrečil.

● V nedeljo se je v Bohinju hudo ponesrečil mopedist Ivan Brvar, doma iz Izlake pri Zagorju. Stane Vurkelje iz Kranja je vozil z osebnim avtomobilom iz smeri Jezero proti hotelu Zlatorogu. V bližini hotela pod Voglom pa mu je pripeljal nasproti po levi strani mopedist Ivan Brvar. Avtomobilist nesreče ni mogel preprečiti in je Brvarja zbil po cesti.

S. S.

Zadelo ga je vroče na čisto železo

V Železarni na Jesenicah; obratu Javornik, se je v ponedeljek, nekaj po 12. uri, zgodila težja obratna nesreča. Delavec Alojz Ličar s Posavca je praznil žleb, po katerem teče vroče palično železo. Ker ene palice ni uspel pravočasno odstraniti, se je v njo zaletelo drugo paličasto železo, ki se je odbilo in zadelo Ličarja v bok. Dobil je hudo opekline in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

ss

Senik v plamenih

● V ponedeljek zvečer, nekaj po 20. uri, je začel v Strahinju goreti senik, ki je bil last Kmetijske zadruge Naklo. Ogenj se je zelo hitro razširil po seniku in uničil vso vskladiščeno krmo. Vzrok požara še ni znan, škoda pa znaša po prvih podatkih 15 milijonov starih dinarjev.

ss

Amatersko gledališče »Tone Čufar« Jesenice razpisuje za sezono 1966-67

GLEDALIŠKI ABONMA

za 8 predstav iz okvirnega repertoarja:

Držič — Rupel: **BOTER ANDRAŽ** — komedija
Prežih — Mikeln: **SAMORASTNIKI** — dramska kronika
A. Novačan: **HERMAN CELJSKI** — zgodovinska drama
J. Kerr: **MARY-MARY** — komedija
J. Knittel: **VIA MALA** — dramatizacija romana
J. B. P. Moliere: **TARTUFFE** — komedija
W. Shakespeare: **HAMLET** — tragedija
I. Tavčar: **VISOŠKA KRONIKA** — dramatizacija povesti
C. Golar: **VDOVA ROSLINKA** — veseloigra
O. Fisher: **PROSTI DAN** — igra
Nestroy — Železnik: **DANES BOMO TIČI** — veseloigra
Jeaques — Duvivier — Jeanson: **MARIE OCTOBRE** — igra
Banatzky: **PRI BELEM KONJČKU** — opereta

Mladinska dela:

V. Ocvirk: **PETER KLEPEC**
M. Stojnovič: **KAPETAN PIPELFOKS**

Gledališče si pridruže pravico spremembe in dopolnitve repertoarja. Cena za osem predstav je:

I. prostor 24 ND, II. prostor 20 ND.

Abonma je plačljiv v dveh obrokih.

Abonma nudi 30 odstotkov popusta na redne cene! Upoko-jenci in šole imajo dodaten popust.

Vpis abonmaja je vsak dan v gledališki pisarni od 10. do 14. ure in bo zaključen z 8. oktobrom 1966.

Vsa pojasnila dobite v gledališču — telefon 82-200

Obiščite

Šmarjetno goro pri Kranju

Vsako soboto, nedeljo in sredo igra
SEKSTET - SLAVČEK

Od 1. oktobra odpri BAR - ENCIJAN

Prodaj

Prodaj 6 tednov stare pujske, Angela Mežnarc, Selo 22, Zirovnica 4379

Prodaj sadike črnega ribeza, Mlaka 45, Kranj 4438

Prodaj prašičke, Suha 22, Šk. Loka 4464

Prodaj čebulice tulipan rumene, ultra pasove — mahagonij, 300 kg knaker ekscenter, Informacije vsak dan po 15. uri, Krulac, Kranj, Kajuhova 28 4465

Prodaj motor puch 250

ccm. Poizve se v Klavnici Šk. Loka 4466

Prodaj lubasovo harmoniko, Reginceva 5, Kranj 4467

Prodaj šivalni stroj Singer — krojaški, Naslov v oglasnem oddelku 4468

Prodaj trodelno kuhinjsko kredenco v dobrem stanju, Naslov v oglasnem oddelku 4469

Prodaj NSU Maksa, Naslov v oglasnem oddelku pod »250.000« 4470

Prodaj hišo, gospodarsko poslopje ter vrt v Mojstrani na Gorenjskem, Informacije

vsak dan v Kranjski gori 18 4471

Prodaj VW 1200 1965 z dodatno opremo, Informacije: Ivan Kopriva, Jesenice, C. Talcev 2, telefon 82-238 (82-238) 4472

Prodaj telico 13 mesecev staro, Demšar, Zabukovje 1, Zg. Besnica 4473

Vespo GS, skoraj novo, bele barve, ugodno prodaj, Tone Podnar, Škofja Loka, Sorska c. 27 4474

VW, starejši letnik, ugodno prodaj, Drnovšek, Reteče 87, Škofja Loka 4475

Prodaj poltovorni VW, Udovič, Kranj, Smledniška 56-č 4476

Prodaj sod 125 litrov, Ba-liš, Vodice 48 4477

Prodaj suha bukova drva, Poženik 8, Cerklje 4478

Prodaj moped na 3 brzine in motor DKW 175 ccm, Poizve se na pošti Poljane 4479

Jarčke, lepe, vseh vrst, razprodajam, Ješe, Križe 8 4490

Zaradi bolezni prodaj kравo devet mesecev brejo, bikca 15 mesecev starega in enega plemenskega merjasca, Bodešče 9, Bled 4491

gerjeva 5 4483

Fotoklub Janeza Puharja v Kranju prireja začetniški tečaj za fotoamaterje, Pričetek tečaja 11. oktobra, Vpis vsak torek od 19. do 20. ure v klubskih prostorih delavskega doma, vhod 6 4420

Sprejem solidno osebo na stanovanje, Oddati ponudbo pod »Kranj« 4421

Preključem izgubljen avto-busno izkaznico Kranj — Sp. Brnik št. 9390 in vozovnico, Martin Gašpirc 4484

Zamenjam droban krompir za slamo, Cerklje 31 4485

Dvosobno stanovanje v Kranju zamenjam za enako ali manjše, Oddati ponudbo pod »Čimprej« 4486

Zamenjam železo 6 mm za 8 mm, Pavel Tičar, Kranj, Tomšičeva 19 4487

Podpisana Valentin Debeljak, Martinj vrh 27 in Jože Markelj, Martinj vrh 31 izjavljata, da so govorice, da naju je Nikolaj Derlink, Osojnik 1 prijavil zaradi prodaje lesa neresnične in opozarjajo vsakogar, ki bi jih širil, da bo sam odgovarjal zanje 4488

Kmetijska zadruga Naklo bo čistila in razkuževala žito vsak dan od 28. septembra do 1. oktobra od 6. do 14. ure v združni remizi v Strahinju 4489

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, tašče, stare mame, prababice in sestre

BERTE LANGUS

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Obenem se zahvaljujemo dr. Černetu, dr. Štanglinu in dr. Dolencu, ki so ji vedno stali ob strani v njeni dolgotrajni bolezni. Posebna zahvala pa tudi njenim prijateljicam, ki so ji bile v bolezni vedno ob strani in jo bodrile.

Vsem, prav vsem iskrena hvala

Radovljica, 27. 9. 1966

Hčerki Mira in Danica ter sorodstvo

Kupim

Kupim starejše gatre za okna, Naslov v oglasnem oddelku 4480

Kupim prašiča, 100 kg težkega, Janez Janc, Sp. Besnica 39 4481

Kupim salonit plošče 125 x x 92 mali valji, Mencinger, Zgoša 57, Begunje 4482

Ostalo

Prosim najditelja zlate zapestnice, izgubljene zjutraj 27. septembra od kokrškega mostu do gostilne Jaka, da jo proti nagradi vrne, Danica Mihelčič, Kranj, Mencin-

nju

prireja v mesecu novembru naslednje izlete:

- 4. 11. 1966 — TRI DNI NA DUNAJU
Turistično potovanje z avtobusom; Prijave do 5. 10. 1966
- 12. 11. 1966 — VENECIJA—PADOVA—TRST
3-dnevno turistično potovanje z avtobusom; Prijave do 12. 10. 1966
- 16. 11. 1966 — WEEKEND V VENECIJI
2-dnevno turistično potovanje z avtobusom; Prijave do 16. 10. 1966
- 26. 11. 1966 — KLASIČNA ITALIJA
7-dnevno turistično potovanje z vlakom, s štiridnevnim bivanjem v RIMU; Prijave do 26. 10. 1966
- 27. 11. 1966 — BISERI ITALIJE
7-dnevno turistično potovanje z avtobusom; Prijave do 27. 10. 1966
- 27. 11. 1966 — PARIZ—VENECIJA
8-dnevno turistično potovanje z vlakom v ITALIJO IN FRANCIJO; Prijave do 27. 10. 1966
- 27. 11. 1966 — BUDIMPEŠTA—DUNAJ
4-dnevno turistično potovanje z avtobusom; Prijave do 27. 10. 1966
- 27. 11. 1966 — PRAGA—DUNAJ
5-dnevno turistično potovanje z avtobusom; Prijave do 27. 10. 1966
- 28. 11. 1966 — VENECIJA—PADOVA—TRST
3-dnevno turistično potovanje z avtobusom; Prijave do 28. 10. 1966

PODROBNEJŠE INFORMACIJE S PROGRAMI ZAHTEVAJTE V POSLOVALNICAH GENERALTURISTA BLED IN KRANJ.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ

Kadrovska komisija pri svetu obrata Mlekarna razglašata prosto delovno mesto

CISTILKE OBRATNIH PROSTOROV

Za določen čas, do 31. 12. 1966 bo Mlekarna sprejela na delo nekaj delavk. V poštev pridejo tudi mlajše delavke, ker delo ni naporno.

Pismene ponudbe naj kandidati pošljejo na upravo obrata Mlekarnice v Kranju, Smledniška c. 1.

Trgovsko podjetje

SLOVENIJAŠPORT

poslovalnica na Jesenicah,

razglašata prosto delovno mesto

TRGOVSKEGA POMOČNIKA

za prodajo športne opreme v novi prodajalni na Jesenicah

- verziran v mešani ali sorodni stroki,
- da je odslužil vojaški rok,
- nastop takoj ali po dogovoru.

Cenjene ponudbe pošljite Slovenijašport Jesenice

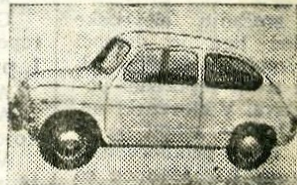
Gorenjska kreditna banka Kranj

s podružnicami na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki in Trzinu razpisuje Novo nagradno žrebanje

vezanih hranilnih vlog za vse varčevalce, ki bodo v letu 1966, vključno od 1. 1. do 31. 12. 1966 vezali pri njej najmanj 2.000.— novih dinarjev svojih prihrankov vsaj za leto dni.

Nagrade so: avto zastava 750, pralni stroj, moped, šivalni stroj, hladilnik, pisalni stroj, dva kolesa

Vloge sprejemajo vse njene podružnice. — Vezane vloga se obrestovare po višjih obrestnih merah.

RADIJSKI SPORED

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SREDA — 28. septembra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Kaj so peli naši otroški in mladinski zbori — 9.25 Godala v ritmu — 10.15 Majhen koncert mezzosopranistke Dane Hočnikove — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Simfonija »Goga« — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske

narodne z ansamblom in pevc Borisa Franka — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lahka glasba — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Nemške narodne pesmi — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Na obisku pri Vitezslavu Novaku — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.50 Naš razgovor — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Ljubezenski napoj — opera — 22.10 Nočni akordi — 22.50

Literarni nočno — 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana.

CETRTEK — 29. septembra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Lepe melodije — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Z ansamblom beograjske opere — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Lahka koncertna glasba za klavir in violino — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez hrib in dol — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja — 14.35 Pianist Ciffra igra Schumanna — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Igrajo tuje pihalne godbe — 15.40 Literarni sprehod

— 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Paleta operetnih zvokov — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočno — 22.10 Orgelska glasba novejša in današnje dobe — 23.05 Plesna glasba

PETEK — 30. septembra

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tehnik — 9.25 Nemška umetna glasba od starih in novih časov — 10.15 Domače viže — domači ansambli — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Iz oper

Julesa Maseneta — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne pojo bratje Pirnat — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Koncert lahke glasbe — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Zabavni intermezzo — 15.30 Od vasi do vasi — 15.45 V svetu znanosti — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Zabavni in plesni orkestri naših radijskih postaj — 18.50 Kulturni globus — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Iz poljske zborovske glasbe — 20.25 Iz lažje orkestralne glasbe — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Za ljubitelje jazz — 22.50 Literarni nočno — 23.05 Tretja simfonija

SREDA — 28. septembra

RTV Zagreb
9.40 TV v šoli
10.40 Angleščina
RTV Beograd
11.00 Osnove splošne izobrazbe
RTV Zagreb
14.50 TV v šoli
15.50 Angleščina v šoli
RTV Beograd
16.10 Osnove splošne izobrazbe
16.55 Glasbeni pouk
RTV Ljubljana
17.25 Poročila
17.40 Mali strah Bav — bav
18.25 TV obzorik
RTV Zagreb
18.45 Koliko stane meter
Jadrana
RTV Beograd
19.05 Zabavno glasbena oddaja
19.35 Mozaik kratkega filma
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Cik cak
20.35 Campanella — opera
21.45 Zadnja poročila

Drugi spored

RTV Zagreb
18.25 Včeraj, danes, jutri
18.45 Spored JRT
RTV Beograd
19.25 TV pošta
RTV Skopje
19.54 Lahko noč, otroci
20.00 Spored italijanske TV
Ostale oddaje na kanalu 9
RTV Beograd
20.30 Propagandna oddaja
RTV Zagreb
20.37 Celovečerni film
22.07 Portreti in srečanja
22.20 Informativna oddaja

CETRTEK — 29. septembra

RTV Zagreb
9.40 TV v šoli
RTV Beograd
11.00 Angleščina
11.30 Glasbeni pouk
RTV Zagreb
14.50 TV šoli
RTV Ljubljana

TELEVIZIJA

16.10 TV v šoli
RTV Ljubljana
16.35 Izdelajmo sami
hidrogliser
RTV Zagreb
17.35 Poročila
17.40 Oddaja za otroke
RTV Ljubljana
18.25 TV obzorik
18.45 Človek, znanost in proizvodnja
RTV Zagreb
19.10 Dubrovniške poletne igre
19.40 TV prospekt
RTV Ljubljana
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.30 Aktualni pogovori
RTV Zagreb
21.15 Ekran na ekranu
RTV Beograd
22.15 TV novice
Drugi spored
RTV Zagreb

18.25 Včeraj, danes, jutri
RTV Beograd
18.45 Tribuna
RTV Skopje
19.54 Lahko noč, otroci
20.00 Spored italijanske TV
Ostale oddaje na kanalu 9
RTV Beograd
19.40 Propagandna oddaja
RTV Zagreb
22.15 Včeraj, danes, jutri

PETEK — 30. septembra

RTV Zagreb
9.40 TV šoli
10.40 Angleščina
RTV Beograd
11.00 Osnove splošne izobrazbe
RTV Zagreb
14.50 TV v šoli
15.50 Angleščina
RTV Beograd
16.10 Osnove splošne izobrazbe

RTV Zagreb
17.25 Poročila
18.00 Oddaja za otroke
RTV Ljubljana
18.25 TV obzorik
18.45 Brez parole
19.30 Iz slovenske poezije
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Cik cak
20.35 Izobčenec z otokov
film
22.05 Zadnja poročila

Drugi spored

RTV Zagreb
18.25 Včeraj, danes, jutri
RTV Beograd
18.45 Filmski omnibus
RTV Skopje
19.30 Narodna glasba
19.54 Lahko noč, otroci
20.00 Spored italijanske TV
Ostale oddaje na kanalu 9
RTV Zagreb
20.30 Propagandna oddaja
RTV Beograd
20.35 Celovečerni film
RTV Zagreb
20.05 Informativna oddaja

SPORED KINEMATOGRAFOV

Kranj »CENTER«

28. septembra franc. CS film LJUBEZENSKA KLETKA ob 16., 18. in 20. uri
29. septembra amer. barv. VV film TRIJE NAREDNIKI ob 16., 18. in 20. uri
30. septembra amer. barv. VV film TRIJE NAREDNIKI ob 16., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

28. septembra amer. barv. CS film ONA IN NJENI MOŽJE ob 16., 18. in 20. uri
29. septembra amer. barv. CS film RAZKOŠJE V TRAVI ob 16., 18. in 20. uri
30. septembra špan. barv. film GREH LJUBEZNI ob 16. in 20. uri, franc. film FRANCOISINO ZAKONSKO ŽIVLJENJE ob 18. uri

Strazišče »SVOBODA«

29. septembra franc. CS

film LJUBEZENSKA KLETKA ob 19.30 uri

Jesenice »RADIO«

28. septembra italijanski film ZAKONSKA POSTELJA
29. septembra amer. barv. CS film NAPAD OB ZORI
30. septembra češki film MAGDALENA, SLEPARKA IN SARAN

Jesenice »PLAVŽ«

28. septembra amer. barv. CS film NAPAD OB ZORI
29. do 30. septembra poljski film ZASLEDOVANJE VOJUNA

Dovje-Mojstrana

29. septembra angl. VV film IZPIT ZAVESTI

Kranjska gora

29. septembra italj. film ZAKONSKA POSTELJA
30. septembra angl. VV film IZPIT ZAVESTI

Kamnik »DOM«

28. septembra amer. barv. CS film AMERISKA VESELA PARADA ob 20. uri

29. septembra amer. barv. CS film AMERISKA VESELA PARADA ob 17.15 in 20. uri

»KOVINAR«

TOVARNA TEKSTILNIH STROJEV IN NAPRAV
KRANJ razglaš

prosto delovno mesto

KONTROLORJA I

Pogoji: Višja strokovna izobrazba in 2 leti prakse v strojništvu ali srednja izobrazba in 5 let prakse v strojništvu.

— Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja do vključno 12. 10. 1966.

KOMPAS

poslovalnica Kranj

TAXI - služba

tel. 22-059

neprekinjeno
tudi ob nedeljah
in praznikih

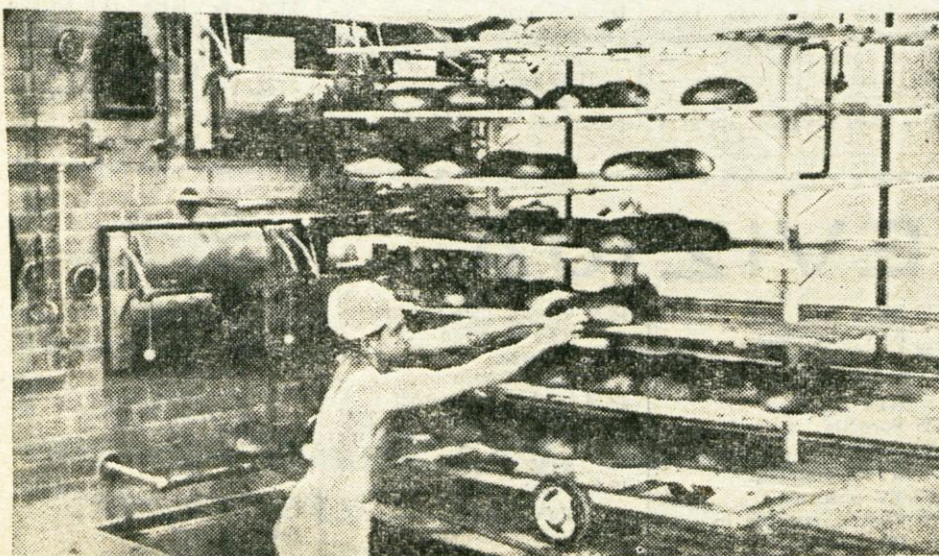
Za podjetja in ustanove zadostuje naročilnica!

GLAS

O naši mladini

Pretekli petek, 23. septembra, je bila v prostorih občinske skupščine v Kranju tretja redna seja skupščine komunalne skupnosti zavoda za zaposlovanje delavcev. Med drugim so razpravljali tudi o vključevanju mladine v poklice, šole in delovna

razmerja. Pri tem so opozorili, da je nujno, da v prihodnje o tem spregovorijo vse družbene organizacije, vključno tudi občinska skupščina, posebno pa mladina in sindikat. Za direktorja zavoda so potrdili Milana Ogriza. A. Z.

PEKARNA V SKOFJI LOKI — Pred tednom dni je pričela poizkusno obratovati nova pekarna v Skofji Loki. Čez mesec dni, ko bo zaključeno poizkusno obratovanje, bo prišel iz nove pekarnice prvi »uradni« kruh.

Foto — F. Perdan

Uradni objavi skupščine občine Kranj

Na podlagi 136. člena statuta občine Kranj, po sklepih zborov volivcev Naklo z dne 7/2-1966, 25/6-1966 in 13/9-1966 ter na predlog krajevnih skupnosti Naklo z dne 16/7-1966 je občinska skupščina Kranj na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 15/9-1966 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za asfaltiranje ceste Naklo—Strahinjš

1.

Razpiše se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za asfaltiranje ceste Naklo—Strahinjš za del naselja Strahinjš (za hišne številke 12—82, 86, 88, 90, 92 in 93).

2.

Na referendumu glasujejo občani, ki so vpisani v volilne imenike z območja, navedenega v 1. točki tega sklepa.

3.

Referendum se izvede v soboto, dne 1/10-1966 popoldne od 14. do 19. ure in v nedeljo, dne 2/10-1966 od 6. do 14. ure na glasovalnem mestu Jarc Anton, Strahinjš št. 18.

4.

Na referendumu se glasuje neposredno in tajno z glasovnico, na kateri je naslednje besedilo: »O uvedbi krajevnega samoprispevka za asfaltiranje ceste Naklo—Strahinjš, ki naj bi bil predpisan za leti 1966 in 1967,

katerega zavezanci so gospodinjstva na območju, na katerem se samoprispevek uvaja, in tiste osebe, ki bodo do 31/12-1967 dobile lokacijsko dovoljenje za gradnjo hiš na omenjenem območju, in ki znaša povprečno 60.000 starih dinarjev — zavezanec samoprispevka, ki ne izpolni svoje obveznosti, jo je dolžan poravnati z izkopom za

vodovod ustrezne dolžine in pripadajočim zasipanjem, pri čemer se vrednost dolžinskega metra izkopa obračuna po 2.000 starih dinarjev glasujem »za« — »proti«.

Volivec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »za«, če se strinja z uvedbo samoprispevka, sicer pa besedico »proti«.

5.

Svet krajevnih skupnosti imenuje komisijo za izvedbo referenduma.

Komisija posluje smiselno po določilih zakona o volitvah odbornikov občinskih in okrajnih skupščin.

6.

Ta sklep se objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Številka: 014-2/1966-01/P

Datum: 15/9-1966

Predsednik
Martin Košir l. r.

Na podlagi 136. člena statuta občine Kranj, po sklepih zborov volivcev Naklo z dne 7/2-1966, 25/6-1966 in 13/9-1966 ter na predlog krajevnih skupnosti Naklo z dne 16/7-1966 je občinska skupščina Kranj na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 15/9-1966 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo vodovoda Duplje—Strahinjš—Naklo—Polica

1.

Razpiše se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo vodovoda Duplje—Strahinjš—Naklo—Polica za naselja Cegelnica, Naklo, Malo Naklo, Pivka, Polica in Strahinjš (za hišne številke 1—11, 83—85, 87, 89, 91, 94, in 95).

2.

Na referendumu glasujejo občani, ki so vpisani v volilne imenike z območja, navedenega v 1. točki tega sklepa.

3.

Referendum se izvede v soboto, dne 1/10-1966 popoldne od 14. do 19. ure in v nedeljo, dne

ZASTONJ V GRAZ

če boste nakupovali pri

STEIRERFUNK

GRAZ, ANNENSTRASSE 15

Najcenejša specializirana trgovina z radioaparati in tranzistorji v AVSTRIJI!

Odličen tranzistorski radioaparat (6 tranzistorski) za 158 šilingov!

Postrežemo vam v slovenščini!

Prijatelji avto-moto športa

V nedeljo, 2. oktobra ob 14.30 bo na dirkališni stezi v Stražišču speedway tekmovanje z mopedi

Oglejte si to zanimivo prireditev

AMD Kranj

Komisija za delovna razmerja pri podjetju AVTOPROMET GORENJSKA

— KRANJ

razglašajo prosto delovno mesto

KV AVTOLIČARJA

Pogoji:

KV delavec avtoličarske stroke

Osební dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Razglas velja do preteka 15 dni po objavi v časopisu.

Prijave z dokazili o zahtevanih pogojih pošljite v tajništvo podjetja.

Komisija za delovna razmerja

2/10-1966 od 6. do 14. ure na naslednjih glasovalnih mestih:

1. zadrugi dom Naklo za naselja: Cegelnica, Naklo, Malo Naklo, Pivka in Polica,

2. Jarc Anton, Strahinjš št. 18, za naselje Strahinjš.

4.

Na referendumu se glasuje neposredno in tajno z glasovnico, na kateri je naslednje besedilo:

»O uvedbi krajevnega samoprispevka za gradnjo vodovoda Duplje—Strahinjš—Naklo—Polica za naselja Cegelnica, Naklo, Malo Naklo, Pivka, Polica in Strahinjš, ki naj bi bil predpisan za leti 1966 in 1967,

katerega zavezanci so gospodinjstva na območju, na katerem se samoprispevek uvaja, in tiste osebe, ki bodo do 31/12-1967 dobile lokacijsko dovoljenje za gradnjo hiš na omenjenem območju, in ki znaša povprečno 30 dolžinskih metrov izkopa za cevovod s pripadajočim zasipanjem — zavezanec samoprispevka, ki ne izpolni svoje obveznosti, jo je dolžan poravnati v denarnem znesku, pri čemer se vrednost dolžinskega metra obračuna po 2.000 starih dinarjev

glasujem »za« — »proti«.

Volivec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »za«, če se strinja z uvedbo samoprispevka, sicer pa besedo »proti«.

5.

Svet krajevnih skupnosti imenuje komisijo za izvedbo referenduma.

Komisija posluje smiselno po določilih zakona o volitvah odbornikov občinskih in okrajnih skupščin.

6.

Ta sklep se objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Številka: 014-2/1966-01/P

Datum: 15/9-1966

Predsednik
Martin Košir l. r.